



Otvoritev marketa

Kmetijska zadruga je v Novi vasi odprla prenovljeni Market.

stran: 5



Intervju

Bivši guverner BS in predsedniški kandidat gospod dr. France Arhar zaupa v razvoj Blok.

stran: 6



Dr. Oskar Böhm

nam je zaupal nekaj spominov na čas, ko je bila na Blokah ustanovljena Mlekarna.

stran: 16

Bloški korak

Glasilo občine Bloke, letnik 3, številka 3, junij 2002, cena: brezplačno

Praznik in sprava

Že enajsto leto praznujemo dan državnosti. Tu in tam kakšna zastava. V parlamentu bodo nazdravili s kozarčkom vina in v Cankarjevem domu bo državna proslava že kakšen dan prej, tako da ne bo preveč motila podaljšanega vikenda. Slavnostni govornik bo morda namenil kakšno besedo tudi spravi. Sprava, ta nesrečna beseda, neizčrpen vir za iskren slovenski prepir.

Studeno ima na hribčku za vasjo cerkvico, ki je posvečena Janezu Krstniku. Med vojno so v njej domovali vojaki različnih bojujočih se strani. Na zadnjo stran oltarne omare so čestokrat s svinčnikom pisali nekakšna votivna sporočila. Napisi so po dolгих letih zbledeli, vendar še vedno lahko preberemo marsikatero sporočilo. Karel Juhart iz Prihove na Štajerskem je zapisal: »Sveti Janez Krstnik, usmili se nas in reši nas vojske.« Pa tudi drugi so napisali podobne prošnje. In še vrsta podpisov; domobranec Andrej Hiti, partizanska bolničarka Fani, rezervist starojuhoslovanske vojske Anton Robnik iz Luč, komandant I. čete I. baterije XVIII. divizije Franc Štravs iz Trbovelj. Pa še mnogi drugi.

Za dan državnosti so značilne preroške besede, ki jih je izrekel predsednik Kučan pred enajstimi leti: »Nič več ne bo tako, kot je bilo!« Da, vse se spreminja. Slovenci smo končno po več kot tisoč letih služenja tujemu gospodarju dobili svojo državo. Toda svet se združuje. Meje se podirajo in cariniki so ostali brez dela. Prihaja Evropa s svojim globalnim gospodarstvom in kulturo. Smo Slovenci pripravljeni na ta izziv, na ta novi svet? Ali bomo v mozaiku te nove Evrope prispevali kamenček naše kulture, naše ekonomije, naše biti? Ostaja nam pa tudi druga pot. Evropa. Sprejemamo jo špekulativno, ker se nam obeta debelejši kos kruha in večja klobasa, sami pa se še naprej prepiramo, kdo je imel prav.

Janez Krstnik goduje dan pred našim državnim praznikom. Tudi on je bil prerok. Zadnji prerok stare zaveze. Napovedal je nov čas. Prihod Odrešenika. Ljudje ga niso razumeli.

»Slovenec že mori Slovenca brata,« so besede pesnika Prešerna, ob katerih ti zastane dih. Tudi zgodba o Kajnu in Abelu zastane v grlu. Na kmetih so včasih imeli navado reči: »Če se otroci med sabo skregajo, gre domačija rakom žvižgat.« Ko sta se Katanec in Zahovič dokončno sprla, je bilo pesmi o Sloveniji, ki gre naprej, konec.

Glavo Janeza Krstnika si je zaželela Saloma kot nagrado za njen razburljivi ples. In dobila jo je. Na pladnju.

Toda to je bil neki drugi čas. Iz zgodovine smo se vendar kaj naučili.

Stane Korenjak



Foto: Simon Korenjak

Bralcem Bloškega koraka čestitamo ob dnevu državnosti!

Aktualna dogajanja v občini Bloke

Dogovor glede

vojaških objektov

Na Občini Bloke si že od ustanovitve prizadevamo ustrezno rešiti problematiko propadajočih vojaških objektov. V ta namen smo opravili že številne razgovore z odgovornimi iz Ministrstva za obrambo. Žal do letos nismo dosegli vidnejšega napredka v pogajanjih, saj na Ministrstvu za obrambo niso opredelili dolgoročne namembnosti objektov na Blokah.

V sredini aprila smo opravili ponovni razgovor s predstavniki Ministrstva za obrambo pod vodstvom sekretarja g. Janka Deželaka, sodeloval je tudi g. France Arhar. Na razgovoru smo izvedeli nekaj pomembnih informacij. Po odločitvi, da Slovenija uvede profesionalno vojsko, se je strategija bodoče organiziranosti vojske močno spre-



Objekti bivše vojašnice v Velikih Blokah neusmiljeno razpadajo

menila. Slovenska vojska bo nameščena le v nekaj večjih centrih, vsi ostali objekti, med njimi tudi vojaški objekti na področju občine Bloke, pa so označeni za nepotrebne in neperspektivne. Po sklepu vlade RS bodo neperspektivni objekti prodani najboljšemu ponudniku, brezplačni prenos, tudi v namene lokalnih skupnosti (občin) niso več možni. Skrajni rok, do katerega bodo objekti prodani, je leto 2010. Na Ministrstvu za obrambo si bodo prizadevali ta rok skrajšati. V tem trenutku že poteka prodaja enega praznega stanovanja v stanovanjskem bloku št. 58 (v središču naselja Velike Bloke).

Pridobljene informacije so za nadaljnje planiranje aktivnosti na občini Bloke zelo pomembne. Naše naloge bodo v bodoče usmerjene v načrtovanje prostorskih planov ter namembnosti za objekte oziroma zemljišča, ki so trenutno v lasti Ministrstva za obrambo. Po zagotovilih

sogovornikov bo občini Bloke omogočena predkupna pravica, vendar le v primeru, da bomo imeli pripravljene ustrezne planske dokumente. Smatram, da smo dosegli dogovor, ki bo omogočil začetek reševanja te za Bloško planoto pereče problematike.

Izvajanje planiranih investicij

v letu 2002

V prvih mesecih letošnjega leta smo pohiteli z realizacijo planiranih investicij. Tako nam je že uspelo asfaltirati cestne odseke Hribarjevo – občinska meja, cesto Lovranovo – Jeršanovo, krajši odsek v smeri Velike Bloke – Velike Lašče ter preplastitev ceste v naselju Glina.

Ob izdaji prejšnjega Bloškega koraka še nismo vedeli, kakšen bo uspeh na razpisu za pridobitev dodatnih sredstev za posod-



Vaški mož na Jeršanovem Metod Krašovec se zadovoljno sprehaja s Klemenom po novi cesti

obitev ceste Ravnik – Polšeče. Z velikim veseljem lahko povem, da je naša vloga na razpisu za »sofinanciranje projektov regionalne infrastrukture na območjih s posebnimi razvojnimi problemi« pozitivno rešena. Tako bo ta investicija, ki je skupaj vredna cca 80 milijonov SIT, zaključena že naslednje leto. Jeseni letos bomo izvedli I. fazo v dolžini cca 2,2 kilometra. Trenutno je v teku javni razpis za izbiro izvajalca. Povsem po načrtih potekajo tudi priprave za izgradnjo vodovoda v naseljih Mramorovo – Hiteno. Na javnem razpisu, ki je bil zaključen konec maja, je bil izbran izvajalec del in sicer so dela oddana podjetju Gradišče iz Cerknice. V kolikor ne bo prišlo do kakršnihkoli zapletov, bo omenjena investicija zaključena že v mesecu avgustu tega leta. Tudi druge investicije potekajo po pričakovanjih, zataknilo se je le pri sanaciji Bloškega jezera, za zelene posege namreč še nismo uspeli pridobiti ustreznih dovoljenj,

zato bo ta poseg verjetno prestavljen v naslednje leto.

Ustanovitev režijskega obrata

Na zadnji seji občinskega sveta, ki smo jo opravili prejšnji mesec, smo sprejeli za občino Bloke pomembno strateško odločitev – potrdili smo spremembo odloka o organiziranosti občinske uprave ter odlok o ustanovitvi režijskega obrata, kar nam bo v bodoče omogočilo, da bomo izvajali različne komunalne storitve kar sami. Režijski obrat v pravnem smislu pomeni alternativo za javno komunalno podjetje. Komunalna podjetja so po našem mnenju za manjše dislocirane občine predraga rešitev. Povod za takšno odločitev je iskati v težavah na področju vodooskrbe iz centralnega vodovoda, ki so se pojavile v letošnjem letu. Dosedanji koncesionar Vodokomunalni sistemi iz Žimaric pri Sodražici je pri pobiranju vodarine zaradi nekaterih nepravilnosti povzročil nejevoljo med prebivalci Bloške planote. Na občini Bloke smo nemudoma reagirali z namenom, da se situacija uredi. Na osnovi usklajevanja



Če se najbolje ne znajdete med bloškimi vasm, vam bodo sedaj pomagali tudi novi smerokaži

s koncesionarjem smo se odločili, da bo vodarino v bodoče pobirala občina Bloke, vzdrževanje pa bo ob koordinaciji režijskega obrata opravljal strokovno usposobljen izvajalec. Nov izvajalec bo izbran do konca meseca junija. Na občini Bloke upamo, da bo sprememba načina pobiranja vodarine sprejeta z razumevanjem.

Dogajanja v zvezi z

ustanovitvijo parka Snežnik

V prejšnji izdaji Bloškega koraka sem na temo Notranjskega parka Snežnik že napisal izčrpen prispevek. Zaradi vročih razprav med prebivalci pa takrat še ni bilo možno predvideti končnega razpleta. Po objavi navedenega prispevka je tematiko Notranjski park Snežnik na Blokah občinski svet občine Bloke obravnaval še na eni izredni seji ter sprejel sklep, da se podpre osnovna varianta, po kateri je celotno

področje občine Bloke izločeno iz parka. Ministrstvu za okolje in prostor se sicer dovoli obravnava alternativne variante, po kateri bi v parku ostala mokrišča ob Bloščici brez naselij. Po obravnavi tega predloga v postopku javne razprave pa se ob upoštevanju mnenja ljudi sprejme dokončna varianta. Na Ministrstvu za okolje in prostor so upoštevali sklep občinskega sveta, saj je v medresorsko usklajevanje med ministrstvi uvrščen točno tak predlog. Kljub navedenim dejstvom pa je v tem predlogu skrita določena nevarnost, saj je skoraj celotno področje občine Bloke kasneje označeno kot vplivno območje parka. Na vplivnem območju velja enak režim kot znotraj parka, prebivalci in občina pa zaradi tega niso deležni nikakršnih subvencij oziroma razvojnih vzpodbud. Na Ministrstvu za okolje in prostor za **vplivno območje parka** niso iskali mnenja lokalnih skupnosti, kar pomeni, da se bodo odločali »po svoje«. Tak razplet dogodkov nakazuje dejstvo, da obstaja velik interes, da del Bloške planote le ostane v parku.

V razpravah, ki so bile opravljene tudi v drugih občinah, se je pokazalo veliko



Bloško razkošje

nezaupanje predstavnikov naselij. Iz tega razloga se je v osnutku uredbe kasneje vnesel nov člen, ki pravi, da »Varstveni režimi iz uredbe ne veljajo za ureditvena območja naselij na območju parka«. Na podlagi tega člena zato ne bo pomembno, katera naselja bodo v parku, saj bo uredba tako veljala le za nezazidljiva kmetijska in gozdna zemljišča.

Dogajanje v zvezi z ustanovitvijo Notranjskega parka Snežnik so v zadnjem letu bila zelo dinamična. Zadnje spremembe uredbe ter dejstvo, da bi Bloke lahko spadale v vplivno območje, pa postavlja našo odločitev zopet pod vprašaj, ali smo se odločili pravilno. Po mojem mnenju bi bilo za Bloško planoto v perspektivi bolje, da bi bila del parka. Na ta način bi bili prebivalci, predvsem kmetje in turistični delavci deležni določenih subvencij oziroma razvojnih spodbud. Posebnih ugodnosti, predvsem pri okoljevarstvenih razpisih za investicije v varovanje voda in

okolja, bi bila deležna tudi lokalna skupnost oziroma občina. Najslabša varianta za nas bo, če bodo Bloke ostale kot vplivno območje parka!

Otvoritev prenovljenega marketa na Blokah

Prejšnji mesec smo Bločani dobili še eno pomembno pridobitev. KZ Cerknica je namreč, na veselje vseh Bločanov, odprla prenovljeno trgovino – market. Ob tej priložnosti se v imenu občine Bloke in vseh občanov zahvaljujem vodstvu KZ Cerknica, da je kljub nerešenemu lastništvu zbralo dovolj poguma za izvedbo tako pomembne investicije. Z odprtjem prenovljenega marketa smo kot potrošniki dobili sodobno urejeno in dobro založeno trgovino, ki smo jo potrebovali bolj, kot smo se sploh zavedali. Prenovljena trgovina pomeni tudi pomemben prispevek k našim prizadevanjem za ureditev izgleda ožjega središča Nove vasi.

To priložnost bi izrabil tudi kot poziv KZ Cerknica in KZ Bloke, da le začneta z iskanjem ustrezne rešitve glede



Pri odpiranju trgovine je bilo zelo živahno

lastništva na področju občine Bloke. Ne vem, v čigavem interesu namreč propadajo, na oči vseh Bločanov in drugih obiskovalcev Blok, tako pomembni objekti v Novi vasi kot so bivša mlekarna ter objekti, ki trenutno služijo prodaji gradbenega materiala. Navedeni objekti so potrebni temeljite obnove, nepotrebni objekti pa bi se lahko odprodali za druge namene. Za rešitev tega problema imamo potencialnega investitorja firmo Novolit, ki si želi posodobiti trgovino gradbenega materiala. Upam, da bomo zbrali dovolj volje, preudarnosti in poguma s ciljem, da se reši tudi ta, za Bloško planoto pereč problem. Na občini Bloke smo bili vedno pripravljeni pomagati pri iskanju kompromisnih rešitev. Trenutna situacija, da vsaka stran vztraja na svojem bregu, ne služi nikomur, najmanj pa prebivalcem Bloške planote.

*Župan
Jože Doles*

Lepa cesta tudi v našo vas

Kmalu po ustanovitvi vaškega odbora smo se pričeli pogovarjati z županom o ureditvi ceste Lovranovo – Jeršanovo. Tako so se lansko poletje stvari začele odvijati naprej. Najprej je bilo potrebno urediti papirnate zadeve, zbrati soglasja in uskladiti mnenja. Zemeljska dela naj bi se začela že jeseni, ker pa narava ni bila za to, je bilo potrebno počakati na ugodnejše pogoje. Konec februarja se je začelo zares; stroji so zabrnili in groba priprava terena je bila v nekaj dneh končana, prav tako zgornji sloj. Za prvi maj smo dobili lepo črno gladko cesto – asfalt. Uredili smo še bankine. Pri tem smo kar sami poprijeli za lopate. Otroci so že prvi dan ugotovili, da se bo veliko iger sedaj lepše odvijalo. Šoferji pa tudi pozanmo, da gre tako lepše.

Ta pridobitev je uspeh vseh, tako občine kot krajanov. Vasi Lovranovo in Jeršanovo sta tako bolj gladko povezani s svetom.

Posebej bi se zahvalili županu občine Bloke g. Jožetu Dolesu, ki je prisluhnil našim potrebam in le-te tudi realiziral. Zahvala gre tudi g. Jožetu Rotu za vodenje in nadzor pri delih ter vsem lastnikom, ki so odstopili zemljo v skupno dobro s podpisi soglasij. Hvala sosedu Jožetu Korošču, ki je dovolil izkop peska v neposredni bližini.

Na koncu zahvala še vsem, ki so sodelovali s finančnim prispevkom ter izvajalcema del Knavsu s.p. in SCT-ju. Pozabiti pa ne smemo tudi vseh gospodinj, ki so poskrbele za prazne želodce in gasile žejo.

*Vaški odbor,
Metod Kraševac*

Pripis uredništva

Čeprav smo obseg te številke povečali, nam je ostalo nekaj gradiva za prihodnjo številko. Zelo smo veseli, ker so prispevali članke nekateri novi dopisniki. Naslednja številka bo kot običajno izšla konec septembra. Tekste tako pričakujemo do 5. septembra.

Glavni urednik, Stane Korenjak

Opravljanje pokopališke in pogrebne dejavnosti

V letu 2000 smo podelili koncesijo za opravljanje pogrebne in pokopališke dejavnosti podjetju Ave iz Prigorice pri Ribnici. Na njihovo delo do sedaj nismo dobili pritožb.

V letošnjem letu smo bili s strani podjetja Ave večkrat obveščeni, pa tudi sami smo preverili, da so v zaboju za

smeti pri pokopališču Fara tudi gospodinski odpadki. Ker se je v letošnjem letu cena smeti zaradi uvedbe takse za obremenjevanje okolja dvignila za skoraj 31 %, sredstva od pobrane najemnine grobov ne pokrivajo vseh stroškov in bo potrebno najemnino grobov povišati.

Poleg tega opazamo veliko nekulturno obnašanje porabnikov tega zaboju. Smeti odlagajo na vrh ali poleg zaboju, čeprav je na drugi strani zaboju še na pol prazen. Vsakokrat je potrebno za odpeljanim zaboju čistiti okolico.

Prosimo vse, ki odlagajo smeti v zaboju pri pokopališču Fara, da odložite smeti v zaboju, nikakor pa ne poleg njega. Potrudite se malo in pogledajte okrog in videli boste, da je na drugi strani zaboju še veliko praznega prostora.

Hvala za razumevanje!

Občina Bloke



Foto: Simon Korenjak

Smeti so za v kontejner

Učenci 3. razreda so opravili izpit za kolo

Za nagrado smo dobili čelade

Bili smo uspešni na področju prometa. Vsi učenci 3. razreda smo opravili izpit za kolo pod vodstvom mentorja Vinka Haceta.

To je bil naš prvi izpit v življenju. Veseli smo, kako lepo skrbi za našo varnost Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Bloke.

Z darilom pa bomo kot učenci prispevali k boljši varnosti v prometu in tudi k bolj kulturnemu obnašanju na prometnih površinah.

S ponosom bomo nosili majice z oznako naše občine in glavo varovali s čelado. Hvala in srečno vožnjo vsem.

Učenci 3. razreda



Foto: Miha Mišč

S čelado bo varneje

Humoreska

Bločani imamo pa krompir

Toda ne takega, ki je škropljen proti plesni, strunam, kurjim črevcem, ščavju in koloradarju. Na Blokah je tak krompir, da, ko je rešen vsega plevla, zelo boli križ. To sicer porabniki bloškega krompirja, ki so od drugod, ne vedo. Prava degustacija tega okusnega živila je ob veliki maši. Če je gospodar pameten, ga ne skoplje pred velikim šmarnom, temveč ga vrže ven takoj po prazniku, ko je hiša še polna žlahte. Pobiranje je tudi ena takih dejavnosti, da tudi največji ateisti živo začuti križ.

Ker ta prehrabeni artikel ostane med žlahto, Bločani ne obešamo tabel za krompir kot Gorenjci. Da gurmanov plastičen krompir ne pritegne, je razvidno po tem, ker table visijo tam celo leto.

Ko je šla slovenska mladina pred leti v Španijo na srečanje mladih, so mladi Bločani štiri dni zaman čakali na krompir. Toda zelo so se ušтели, kajti gostitelji jim ga niso dali niti enkrat.

Gostitelji so jim pokazali tudi spomenik Krištofu Kolumbu, ki je prvi prinesel krompir v Evropo. »Nemo propheta in patria sua,« je ugotovila mladež.

Ko se je mladina vrnila vsa shujšana iz Španije, je bil v tistih hišah krompir trikrat na dan. V juhi, pa na golaž in pire, pa v koščkih in kisel krompir. Da je bila nedelja prav zares krona tedna, so bili za zajtrk krompirjevi žganci.

V tistih dneh so dali mladi Bločani županu pobudo, da naj postavi vidno obeležje v trajen spomin dobrotniku Krištofu Kolumbu, ki je pravzaprav v Barceloni kot eno nujno zlo, če bo pa postavljeno na Glini, bo pa vedno gorela kakšna lučka, dokler se bo na Blokah jedel krompir.

Marica Marolt

Nova pridobitev za planoto

Prenovljen market v Novi vasi

Dne 17. maja se je v Novi vasi praznovalo. Kmetijsko-gozdarska zadruga Cerknica z.o.o. je odprla vrata novi trgovini, kar je nedvomno velika tovrstna pridobitev za kraj in celotno Bloško planoto z okolico. Po nekaj mesecih preureditvenih del je nekdanja trgovina dobila novo zunanjo in notranjo podobo in iz trgovine je postal market, na katerega smo ponosni poleg zaposlenih tudi domačini. Market je poleg nove banke in preurejenih prostorov zadružne hranilnice že tretja velika pridobitev za kraj, za KGZ Cerknica pa že peta posodobitev v zadnjih petih letih.

Po besedah direktorja KGZ Cerknica Marjana Kržiča, inž. kmetijstva, je celotna obnova objekta veljala okoli sto milijonov tolarjev in da se bodo tudi v prihodnje lotili podobnih prenov njihovih poslovalnic na svojem terenu.

Direktor KGZ Cerknica Marjan Kržič je bil tudi slavnostni govornik, ki je pred številnimi gosti in domačini predstavil celotno dejavnost ter načrte in prizadevanja v prihodnje. Pred slavnostno otvoritvijo so v kulturnem programu sodelovali pevci in pevke domačega mešanega pevskega zbora, učenci in učenke OŠ Toneta Šraja – Aljoše iz Nove vasi ter zakonca Micka in

France Anzeljc – Petračeva s Hudega Vrha, ljudska pevca, ki še ohranjata in negujeta izvirno ljudsko pesem.

Po povabilu na ogled novega marketa sta trak prerezala predsednik področne Kmetijske gozdarske zadruge Cerknica – Nova vas France Zbačnik in Janko Širaj.

Vodja komercialne v KGZ Cerknica g. Tomaž Meden pa je ob predstavitvi še povedal, da je obnova izvedena v skladu z najnovejšimi predpisi in standardi za živilsko trgovino. Še posebej so ponosni, da so uspeli v okviru marketa urediti tudi mesnico, ki bo prodajala meso predvsem bloške govedi. Trudili se bodo, da bo tudi



Fotografije: Stane Korenjak

Slavnostni govornik je bil direktor KGZ Cerknica ing. Marjan Kržič

oddelek tekstila dobro in modno založen »starim in mladim za na kožo«. Pri vsej stvari pa je najpomembnejše to, kar jim omogoča franšizna pogodba z Mercatorjem. Vse cene bodo enake kot v drugih Mercatorjevih prodajnih centrih po Sloveniji.

Po otvoritvi pa so se eni veselo predali nakupovanju, »pametnejši« pa poskušali dobrote, ki so jih brezplačno ponujali veliki slovenski proizvajalci živil, tako da ni nihče odšel ne lačen ne žejen. Za pot proti domu se je bilo kar težko odločiti.

Stane Korenjak



Obnovljene trgovine so se razveselili tudi zaposleni



Gledalce je raznemala navijaška skupina Bloški srčki



Najbitrejši so pobiteli z nakupom

Globalizacija ne sme streti razvoja Blok

Dr. Franceta Arbarja gotovo vsi naši bralci poznate. Zapriseženi Notranjec in Cerknčan je bil dva mandata guverner Banke Slovenije in to od njene ustanovitve oziroma začetka samostojnosti države Slovenije. V tej funkciji mu je pripadala vloga snovalca slovenskega monetarnega sistema in očeta slovenskega tolarja. Čeprav po izobrazbi pravnik se z globalnimi ekonomskimi vprašanji ukvarja vse življenje. Pričel je že kot štipendist Narodne Banke Slovenije ter se pri njej tudi zaposlil. Leta 1983 je obranil doktorat na temo mednarodnih vlaganj v delniško družbo. Preden je postal guverner Banke Slovenije, pa je nekaj let služboval kot visok uslužbenec v tuji banki v Frankfurtu. Lani ga je predsednik države g. Milan Kučan odlikoval za uspešno vzpostavitev našega monetarnega sistema. Trenutno je zaposlen kot direktor Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani. Pred dnevi pa je slovensko javnost razveselil z najavo kandidature za predsednika republike. Za naš časopis smo ga zaprosili, da pove nekaj misli o razvojni problematiki malih lokalnih skupnosti kot so Bloke v procesu globalizacije. Na našo prošnjo se je z veseljem odzval.

▫ **Današnji razvoj gospodarstva poteka po načelu močnejšega. Gospodarski in proizvodni subjekti se združujejo in veliki so vedno večji in mali vedno manjši. Proces imenujemo globalizacija. Kakšen je vaš pogled na to problematiko?**

V svetovni ekonomiji veljajo nekatera osnovna načela, ki jim ni moč jemati legitimnosti.

Tu mislim predvsem na svoboden prosti trg ob enakih pogojih za vse, zmanjševanje poslovnega rizika in tako dalje. Kot posledica teh načel je vse večja konkurenca na trgu oziroma težnja po čim cenejši proizvodnji. Ta pa je cenejša tam,

proces z velikim in enostavnim delovnim vložkom, kot je tekstilna industrija, lahko funkcionira le še v nerazvitih delih sveta. V razvitem svetu so se pojavile nekatere organizacije, ki temu ostro nasprotujejo in preprečujejo svetovne gospodarske konference, srečanja politikov razvitih držav in podobno. Pri tem pa uporabljajo vsa mogoča nasilna dejanja.

▫ **Evropa se politično in gospodarsko združuje. Slovenija se tudi intenzivno pripravlja na vstop v EU. Kakšna so vaša pričakovanja?**

Združena Evropa je gotovo največje tržišče na svetu. Upirati se in preprečevati ekonomske zakonitosti razvoja je nesmisel-

Prepričan sem tudi, da bodo ljudje znali poskrbeti za rast kvalitete življenja, pa naj bo to skrb za naravno okolje ali pa za notranjo, duhovno rast in identiteto.

▫ **Bloke so majhna podeželska lokalna skupnost. Globalizacija že deluje. Gospodarski razvoj nas hoče obiti in odhajajo nam visoko izobraženi kadri. Kakšna je naša perspektiva? Kaj moramo v smislu subsidiarnosti sami storiti?**

Nekje v Ameriki sem slišal slogan: »Misli globalno, deluj lokalno« in se zelo strinjam z njim. Mislim, da bo lepo zdravo naravno okolje v smislu kvalitete življenja v prihodnje pomenilo več kot danes. To je vaša prednost in skrb za okolje je zelo pomembna. Imate pa tudi svojo občino, ki bo skrbela za razvoj. Poznam vašega župana g. Dolesa in mislim, da so njegova prizadevanja za izgradnjo komunalne infrastrukture pravilna. Nedavno sem skupaj s še nekaterimi predstavniki slovenske vlade obiskal Velike Bloke. Pogovarjali smo se, kako naj bi stekel proces prehoda kasarn v civilno dejavnost. Menim, da te kasarne iz strateškega vidika za vojsko niso pomembne, imajo pa zgrajeno že osnovno komunalno infrastrukturo. Tako bi lahko gospodarstvu ponudili cenene lokacije in oživili razpadajoče zidovje. Bloke lahko na sploh ponudijo cenejše lokacije: bodisi za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš ali pa v obliki nove obrtne cone, kot so nastale v zadnjih letih v Podskrajniku ali pa v Logatcu. To je vaša prednost. Prenos dela in tehnologije je seveda težaven, vendar po svetu živi zelo veliko Bločanov, ki so zelo uspešni gospodarstveniki in kot taki dobro vedo, kako se tem stvarjem streže. Potrebno jih je le animirati in gotovo bodo radi pomagali.

▫ **Kako gledate na morebitno ustanovitev Snežniškega parka in njegov vpliv na razvoj področja?**



Fotografije: Simon Korenjak

»Nekje v Ameriki sem slišal slogan: "Misli globalno, deluj lokalno" in se zelo strinjam z njim.«

kjer se proizvaja v velikih serijah, v velikih tovarnah, ob veliki avtomatizaciji, robotizaciji in podobno.

S človeškega vidika je ta proces dokaj težaven. Povpraševanje po delovni sili predvsem z nižjo stopnjo izobrazbe se zmanjšuje in cena le-te je nizka. Industrijski

no. Bolje je v procesu sodelovati s pozitivno dejavnostjo. Vlada mora vsekakor skrbeti, da bomo ob priključitvi imeli čimbolj primerljive ekonomske pogoje gospodarjenja. Tu so zelo pomembne javne finance oziroma denarna politika. Priključitev mora potekati tako kot mehak pristanek letala.

Glosa

Nekega lepega dne



Sem velik zagovornik ohranjanja naravnega okolja. Uredba o Snežniškem parku pa je velik spodrsrljaj predlagateljev. V bistvu je slaba kopija slabega zakona o Triglavskem narodnem parku. Ker živijo tod ljudje, ji manjka razvojne naravnosti. Če vlada kot predlagatelj ne bo zagotovila finančnih nadomestil, je vse govorjenje v prazno. Smešna je tudi v določilih, ko na primer vojski dovoljuje vse, nekaterim drugim dejavnostim pa prepoveduje vse. Takšen park pa seveda lahko ponudi neblagovne produkte, ki so izziv našega časa.

▫ **Nedavno ste najavili kandidaturo za predsednika države. Nenaklonjeni mediji in politiki vam očitajo, da se**



doslej niste ukvarjali s politiko in vam ne kaže zaupati. Kako jim odgovarjate?

Ker sem se vse življenje ukvarjal z javnimi financami, ki so del politike, ta očitek gotovo ne drži. Če pa mislijo na to, da doslej nisem bil član nobene politične stranke, pa je odgovor naslednji. V jugoslovanskem režimu se seveda nisem mogel indentificirati z moralnimi in etičnimi načeli takratne partije. V sedanji demokratični Sloveniji pa sem vendarle mnenja, da se delo v strankah preveč naslanja na medsebojnim konfliktu in raznolikosti premalo pa se išče skupni interes, ki edini lahko uspešno gradi napredek in razvoj Slovenije.

Pogovarjal se je Stane Korenjak



Slonim na blazini pozno popoldne pomladnega dne in s pogledom sledim soncu, ki počasi tone za Liscem v temne nevihtne oblake. Sivo črna gmota se grmadi v daljavi in že na prvi pogled ne obeta nič dobrega. Težko je napovedati, kaj nam pošilja zahod. Bo nevihta s točo ali nas bo dosegel le blagodejni dež, ki ga v tem času že kar težko pričakujemo. Nebo se spušča k tlom in utrujenost leze v telo. Misli begajo po brezčasnem prostoru in iščejo oporo za umiritev.

Skoraj temno je že.

Pa kot da se nekaj dogaja.

Počasi začne od vsepovsod pronicati v prostor medla svetloba, ki se krepi v svoji mehkobi, dokler ne doseže barve ranega poletnega jutra opranega v nočni nevihti. Sinje modro nebo brez oblakov ponuja novo priložnost za nov dan. Iz daljave, prav potih, se sliši enakomeren topot, z nasprotnega konca pa veter v valovih prinaša zvoke oddaljene glasbe, ki vabi v bližino in navsezgodaj naznanja dogodke današnjega dne.

In res.

Danes je na Blokah prav poseben dan. Za nekoga je praznik, za drugega navaden delavnik, za tretjega nedelja za ostale pa edinstven dan v letu, ko lahko pokažejo svoje sposobnosti in znanje, iznajdljivost, izkušnje s tradicijo, pripadnost in kaj vem kaj še. Današnji dan vsakemu ponuja svojo priložnost, le pripravljen jo mora biti izkoristiti. Dolgo si nismo bili na jasnem, kaj naj počnemo s tem dnem. Čigav da je, kdo vse ima pravico do njega in čemu je sploh namenjen. Pri tem se je vedno pojavljalo grupiranje in sektaštvo, nagajanje in distanca. V tem trenutku pa kot da vsega tega ni več. Vsi, ki kaj veljajo, stari in mladi, žele k temu nekaj svojega dodati in za vsakega se najde mesto in prostor, kjer se lahko izkaže.

Priprave na ta dan so tekle že več kot pol leta. Kako je odboru za izvedbo te prireditve uspelo povezati in pritegniti k sodelovanju vse stranke, društva, organizacije, obrtnike, kmete in delavce, mladino, dijakke in študente, še danes ostaja skrivnost. Malo je tistih, ki se za ta dan ne bi posebej pripravili, kaj še, da bi si privoščili odsotnost. Tega dne preprosto nihče noče zamuditi, četudi na račun skrajšanega dopusta. Tudi bolezen in starost ni ovira. Vsi živijo za ta dan in nihče noče biti občan druge vrste.

Že navsezgodaj vre.

Malokaterega otroka uspe materi obdržati na zajtrku. Starejši so pa itak že vsi pri stvari. Do siteda se bodo najedli šele proti večeru, ko bo napetost popustila, ko bo prireditev tako rekoč pod streho in se bo že vedelo, da smo bili danes nadvse uspešni. Do takrat pa je še daleč.

Organizacijsko so stvari odlično pripravljene. Vsi, ki bodo sodelovali, poznajo svoje naloge. Vse kar ni bilo jasno, je razčiščeno. Do nesporazumov preprosto ne more več priti, če pa že, je tu koordinator, ki ima v vsakem trenutku popoln pregled nad dogajanjem. Informacijska pisarna je srce, ki daje ritem zadnjim pripravam, kamor se stekajo vse pomembne informacije, na podlagi katerih se sprejemajo nujne odločitve. Je mesto, od koder se nudi pomoč področjem, ki jo potrebujejo. Seveda stvari niso preproste, vendar z izbiro pravih ljudi in tehnike, ki jo nudi informacijska tehnologija, poteka vse gladko. Glavni adut pa je seveda v tem, da ima organizacijski odbor jasno opredeljen in dosegljiv cilj in da že nekaj časa točno ve, kaj želi doseči, pozna do popolnosti potek prireditve in ima naštudirane rezervne variante za vsak primer. Nič ga ne more presenetiti, razen slabega vremena.

Priznati pa je treba, da pot do tu ni bila lahka. Dokler nismo razčistili z osnovnim vprašanjem o sami zamisli in obliki prireditve, so bila vsa druga področja popolnoma blokirana. Delalo se je zgolj po občutku in vsakokratnem razpoloženju. Ko pa smo uvideli, da je treba dosedanja koncept popolnoma spremeniti in da po starem ne gre več, se je v trenutku obrnilo na bolje. Naprej so stvari stekle same od sebe. Nič več ni prihajalo do nekdanjih velikih težav v smislu: »če on, jaz ne«, »kar je zanj dobro, je zame slabo«, »jaz moram, njemu ni treba«, »jaz delam, on pa denarce šteje«, »ni problem, da meni krava crkne, da le tudi sosedu«, »da le jaz, za druge me pa ne briga«, »do sedaj sem jaz, naprej daj pa ti«, itd. brez konca.

Sedaj ko je jasno, da je ta prireditev od vseh in za vse, da ni društvena, da ni strankarska, da je profesionalna, da ni zas-tonjarska in fehtarska, da na njej pokaže vsak vse najboljše, kar ima in zna in iz tega tudi v taki ali drugačni obliki nekaj iztrži, so stvari bistveno bolj enostavne. Človek težko razume, da včasih na tej prireditvi nekateri sploh niso hoteli sodelovati in da v

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

tem niso videli priložnosti za svojo promocijo.

Danes, med potjo proti centru, skoraj ne prepoznam svojega kraja. Na prostih fasadah in plankih že od včeraj vise reklamni napisi, ki kažejo na bogato udeležbo sponzorjev pri financiranju prireditve. Najboljša mesta so seveda zasegla domača podjetja, nase pa opozarjajo tudi popolni anonimneži, ki pa od danes dalje to prav gotovo ne bodo več. Zanimiva je tudi razporeditev gostinske ponudbe. Organizacijski odbor je namreč vsem domačim gostincem priporočil, da naj se za ta dan posebej dobro pripravijo, saj bo obisk njihovih lokalov nad pričakovanji. Njihova naloga je predvsem v tem, da ta dan povečajo zmogljivost svojih prostorov in poskušajo postreči čim več obiskovalcem. Vsak od njih je pripravil svojo specialiteto, s katero bo danes nedvomno zaslovel. Obiskovalce bo o tem cel dan seznanjala informacijska pisarna. Gostinci iz drugih

si obetajo precejšen izkupiček, s katerim bodo pokrile primanjkljaj iz prejšnjih let. Ker je bila letos dobra čebelja paša, bo tudi pristnega medu dovolj v ponudbi. Lastnika pa bo prav gotovo zamenjala marsikatera steklenica slivovke ali domačega žganja.

Že sedaj, zjutraj, človek ne ve, kam bi se obrnil. S strmega pobočja Malega Piškovca odmevajo razigrani vriski. Ko se zazrem nanj, zagledam prizor, ki ga sedanja generacija otrok še ni videla. Kar ni zaraščeno, bo vsak hip pokošeno. In to na roko. S pravimi kosami. Ne z nitko. Le kje so se vzeli fantje in možje, ki to še znajo in zmorejo? Vsi so zmagovalci, nagrado bo pa zvečer na podelitvi prejel najboljši iz rok zale grabljice.

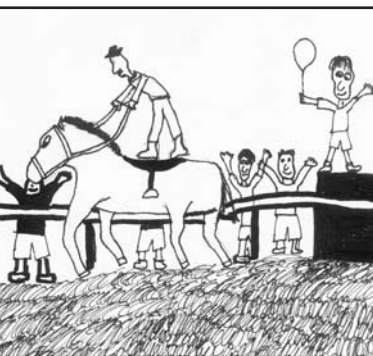
Na drugem koncu pa odmevajo drugačni glasovi. Bolj znani, navijaški. Košarkarji nadaljujejo boj, ki so ga začeli že včeraj. Naši se grizejo v polfinalu. Ne kaže jim najbolje. Imajo pa mnogo navijačev. Morda pa jim skupaj le uspe. Za finale, ki se mora končati do dvanajstih, pa so bili tako

avtomobili obiskovalcev, saj ti svoje jeklene konjičke puščajo na velikem parkirnem prostoru, pripravljenem na kompleksu pred vasjo. Urejanje prometa in drugo zavarovanje tudi danes odlično opravljajo domači gasilci, na ključnih točkah pa jim pomagajo profesionalci.

Na platoju in ob njem je že vse na svojem mestu. Stojnic z domačo ponudbo je več kot prejšnja leta. Kiča skorajda ni. Zato pa izstopajo originalne ponudbe iz drugih krajev. Ni samo obrt, je tudi umetnost.

Iz paviljona turističnega društva, ki že nekaj dni stoji na svojem mestu, prihajajo člani odbora. Končali so s krajšim sestankom, kjer so odgovorni za posamezne naloge še zadnjič pred velikim finalom ocenili potek priprav. Koordinator in uradni napovedovalec sta dobila sveže informacije o stanju na terenu. Zadovoljnih obrazov povedo, da kaže na najboljše. Vreme bo po mnenju meteorologov vzdržalo, promet v smeri proti nam je povečan, a tekoč. Nekaj težav bo le s sodelujočimi na prireditvi, ki so se prijavili v zadnjem trenutku in jih je več, kot smo jih pričakovali.

Ker je bilo sponzorskih sredstev dovolj, je učinkovita propagandna akcija lahko stekla. Obiskovalcev bo rekordno število. Letos tudi ni težav z nabavo in plačilom materiala, ki je bil potreben za izvedbo prireditve. Tu gre predvsem za kostume, sceno, rekvizite, spominska darila sodelujočim in nagrade tekmovalcem, gre za plačilo ekipe, ki že cel mesec fizično dela na tem projektu. Postaviti je bilo treba mlaje, napise, reklame, oder, proge in vse drugo, kar sodi zraven. Najzahtevnejši in hkrati osrednji del prireditve, to je nastop konj, je končno po nekaj letih dobil pravega odgovornega nosilca. Domače konjerejsko društvo, ki je do sedaj nekako stalo ob strani, je letos končno le prevzelo vse naloge s tega dela programa. Zato ni več težav z namestitvijo konj, veterinarskimi spričevali, prijavo in kategorizacijo, določitvijo trase tekmovalnih prog in drugimi pomembnimi podrobnostmi. Tako bo društveni prapor zares upravičeno plapolal v rokah vodje povorke. Tudi izvedba konjeniškega programa je povsem njihova domena. S svojimi zvezami so k sodelovanju pritegnili tudi druge podobne skupine, ki bodo prikazale kratke, a atraktivne programe. Vsega ne povedo, neuradno pa je slišati, da bomo poleg standardnega programa iz preteklih let videli še konjski skok v višino in daljino, prikaz alke, western jahanje z rodeo elementi, nekakšno polo tekmo in še nekaj, česar mi pa ni uspelo izvedeti. Kot vse kaže, bo počasi surove galopske dirke na



Ilustracija: Gasper Marolt, 6. r.

Veščina na konju



Kosec



Ilustracija: Gasper Modic, 5. r.

Kavboj

krajev pa imajo nalogo zadovoljiti ljudi ob osrednjem prireditvenem prostoru. Letos gostimo celo gostilničarja, ki bo predstavil prekmurske specialitete, kaj, je pa še skrivnost.

Sicer pa vemo, po čem smo znani. A ni to vol s krompirjem?

Mladi vol (beri bikec) se bo vrtel pri gasilskem domu, možje članic društva kmečkih žena pa že hitijo s postavljanjem ogromne peči, v kateri se bo pekel na izviren bloški način mlad krompir, ki bo imel zlato rumeno pečeno kožico z dodatkom masla ali slanine. Obiskovalci se bodo gotovo topli zanj.

Obe vaški trgovini sta že zjutraj z obogateno ponudbo odprli vrata obiskovalcem. Ponujajo veliko izbiro sadja in sladoleda, možno pa je za domov kupiti tudi priročne vrečke, napolnjene z včeraj skopanim garantirano bloškim krompirjem. Pa to še ni vsa ponudba, ki jo za danes pripravljamo Bločani. Kmetice, pa ne samo te, so napekle kup dobrot, od katerih

ali tako prekratki. Kljub temu pa je turnir za naše športnike uspel v vseh pogledih. Toda kaj, ko to še ni konec. Mnogi od njih bodo sodelovali tudi v popoldanskem delu kot tekmovalci, organizatorji, pomočniki, sodniki ali na druge načine.

Pospešiti moram korak, da se pravočasno umaknem s ceste, po kateri hiti strnjena gruča kolesarjev, ki so se podali na krožno turo po Blokah. Pohodniki, ki grizejo kolena na eni od označenih poti, pa so v tem trenutku nekako na pol poti do cilja.

Ko se pomaknem naprej, skoraj ne morem mimo družčine, ki vneto razpravlja in krili z rokami. Ne razumem njihovih debat, ker pa so v družbi domačih lovcev, vem, da so se ravnokar vrnili z lovske preže, kjer so v živo opazovali družino medvedov v njihovem naravnem okolju. Ko odhajam, pa ujamem njihovo opazko, da ribičem danes še ni uspelo iz jezera potegniti nobene ribe.

Ko pohitim naprej, takoj opazim, da osrednjega prostora ne zasedajo parkirani

neprimerni tekmovalni stezi izrinil bolj prefinjen način jahanja. Najbrž pa vsem tudi to ne bo všeč. Končno bo tudi na tem področju manj improvizacije in več odgovornega dela.

Krpan pa zaenkrat ostaja Krpan. Sami točki ni kaj dodati, čeprav se bo v bodoče dopolnjevala s sodobno problematiko. Za letos pa je poskrbljeno, da bo drugi del Krpanove točke v celoti podprt s strani organizatorja. Nasploh pa je pomembno, da ljudje, ki delajo pri organizaciji, vidijo v tem predvsem naloge in odgovornost, ne pa zabavo in da ostanejo v službi do dejanskega zaključka.

Nikakor pa ne najdem člana odbora, ki skrbi za program kmečkih opravil in običajev. Slišal pa sem, da bo kar nekaj sprememb. Bolj kot za tekmovanje bo šlo tu za prikaz tradicionalnih opravil, saj je vsako leto težje najti zadostno število tekmovalcev. Saj veste, mladina..., starejši pa omagajo.

Čas še ne priganja, a vse več obiskovalcev se zgrinja na prireditveni prostor. Zanimivo, da hkrati z njimi tudi prodajalci prigrizkov, sladkarije, osvežilnih pijač, papirnatih čepic in klobukov, srečk, spominkov in kaj vem česa še. Zelo so iznajdljivi in so ponudbo popolnoma prilagodili vremenu. Ko bo padla prva kaplja dežja, se bo pri njih sigurno dalo dobiti tudi kaj kačje slin zoper prehlad ali pa dežnik.

Ta hip pa ne vem, kaj bi poslušal.

Napovedovalec je že začel vrteti namazani jezik. Med tem časom so prispeli in sedaj preskušajo svoje inštrumente tudi uradni muzikantje, ki bodo skrbeli za zabavo na glavnem plesišču. Eden od malo bolj oddaljenih gostilničarjev računa na mlajšo publiko, zato se je dogovoril z mladim rock bandom, da mu bo s svojo muziko polnil gostišče. Drugi je pa naročil frajtonarico in rezerviral mizo za bloške pevce. Najbrž ga močno daje nostalgija za starimi časi.

In ko se tako počasi vračam tja, od koder sem zjutraj krenil na to pot, si mislim, da to nikakor ne more biti polomija, če je le organizator uspel skleniti pametne dogovore z vsemi sodelujočimi. Milijon ali dva mu mora ostati v žepu. Kaj bo z njimi, pa že on sam dobro ve.

Okrog mene popolna tema in tišina.

Najbrž se mi je čez obraz vlekel neizmerno blažen izraz sreče in zadovoljstva, da me žena, ki se je odpravila spat, nikakor ni hotela buditi. Resnica pa je čisto drugačna. Človek je po takih sanjah resnično ves zlomljen.

Sine Radl

Sindikalni izlet Novolita

Povsod je lepo, a doma je najlepše!

To priljubljeno domače reklo se nam je še posebej vtisnilo v sive celice, ko smo se vrnili z že tradicionalnega sindikalnega izleta, tokrat iz sosednje Italije. Lani smo spoznavali deželo kralja Matjaža, letos pa smo jo mahnili v nasprotno smer – v nekdanjo rimsko državo, ki nosi ime po ljudstvu, katere so včasih nazivali Italiki. Poleg tega ljudstva je na območju današnje Italije živelo še čuda bolj ali manj zgodovinsko znanih ljudstev, najbolj vidno pa so vplivali na svetovno zgodovino Rimljani.



Stolp v San Marinu

O Rimljanih nam je na poti proti Riminiju, mestecu, ki leži malo južneje od bolj znanih Benetk, naša vodička Ana dosti povedala. Razlagala nam je začetke rimskega imperija, vzpone in padce, njihove dobre in slabe strani, muhavosti nekaterih njegovih voditeljev ter njihov žalostni zaton zaradi notranjih razkolov, skorumpiranosti in pokvarjenosti voditeljev – politikov; kar začuda najdemo tudi dandanašnji in nam kaj takega, kar so počeli stari Rimljani, ni prav nič tuje, še kaj slabšega smo pogruntali. Tako imenovani barbari, med katere smo spadali tudi Slovenci, so te stvari s pridom izkoristili in tako z lahkoto premagali imperij.

Na ostankih nekdanjega rimskega imperija so s časoma nastale nove države, katere pa so se večinoma ukvarjale s trgovino in vojskovanjem. Še mnogo smo

slišali o zgodovini Italije, zlasti o Garibaldi, znanem borcu za svobodo Italije. Novejša zgodovina nam je bolj ali manj znana.

Prišli pa smo do naše prve postaje: Mirabilandije – zabavišnega parka, kot je Gardaland, mogoče samo nekoliko manj znanega, zato pa manj napolnjenega z obiskovalci, prijetna posledica tega pa so kratke čakalne vrste na posamezne zabavne in adrenalina polne atrakcije.

Najbolj nestrpni so komaj pričakali. Ano z vstopnicami, še skok na WC, pa ne iz strahu ob pogledu na visoke in strah zbujačo konstrukcije, ampak iz čisto praktičnih razlogov, da si potem ne bi kradli časa. Potem pa smo se vsi zapodili kot majhni otroci na veliko igrišče in si vsak sebi poiskali primerno zabavo. Najbolj adrenalina željni so si ga pogнали po žilah z različnimi vožnjami z akrobatskimi vlaki in drugimi podobnimi pripravami. Tisti mirnejši pa so si lahko ogledali razne predstave: od policijske akademije v živo do ogleda tridimenzionalnega kina, pa tudi predstave, katere smo izvajali pogumnejši. Še bolj pa so bili zanimivi naši blede obrazi, ki so drugače tolmačili tisto, kar smo sicer zatrjevali tisti, ki smo se spustili po različnih akrobatskih vragolijah. Skupaj smo potem ogledovali bele členke na rokav in spačene obraze na slikah, posnetih v »najtežjih« trenutkih.

Pet popoldne se je hitro bližala, treba je bilo poiskati še kakšnega izgubljenega akrobata ter se »spokati« na avtobus, da nas Ana v miru prešteje. Počasi smo na blede obraze dobivali bolj zdravo barvo in pričeli spoznavati, da je marsikdo v prekomerni zagnanosti čez dan pozabil na prehranjevanje, če ne štejemo kakšno pivo vmes. Po želodcih nam je krulilo še kakšni dve uri, ki smo jih porabili za namestitev v hotelu ter spoznavanje, da Italijani nimajo enakih meril za določanje števila zvezdic, ki ponavadi krasijo vhode v hotele. Bili smo namreč nastanjeni v tri-zvezdnem hotelu, za katerega pa smo se vsi enotno strinjali, da ima kakšni dve zvezdi preveč na pročelju. To se je še bolj pokazalo pri sami večerji, ki se je začela sicer zelo vzpodbudno, seveda z

Nadaljevanje na naslednji strani

Nadaljevanje s prejšnje strani

makaroni ali pasto za predjed, končala pa dokaj klavrno za nas, vsega dobrega razvajene uživalce pretežno svinjskega mesa, saj so nam na koncu postregli z ovčetino, ki se ni bohotila s kakšnim prefinjenim okusom. Če bi bil človek vedež, tudi lačen in razočaran ne bi ostal in bi se vsaj makaronov za predjed do sitega narepetiral. Razočaranje je bilo treba splakniti s kakšnim litrom vina ali pivom več, kot je običajno potrebno, tudi potem na sprehodu ob obali, je pa tudi res, da se s pirom v želodcu lažje zaspi in pozabi na dnevno-večerje tegobe, kot so prevoženi kilometri, prosti padi, izstrelitve z raketo in nenazadnje ovčja večerja.



Uh, koliko znamenitosti

Nedeljsko jutro je bilo otožno kot mi, ki smo gledali, kako izpod oblakov padajo deževne kaplje. Tudi zajtrk v stilu večerje nas ni mogel razvedriti, še manj pa čakanje na ribjo predstavo v delfinariju. Potikali smo se po enolični obali posuti z raznimi barčki, katere je polnilo deževno jutro. Kavbo za dobro jutro in pa še kaj žganega je bilo treba pognati po grlu, da se nas ne bi slučajno prijel kakšen prehlad, ko smo mokri tavalj sem in tja. Razširjene žile so nam pomagale, ko smo se drenjali v prve vrste okoli bazena, da bi od blizu videli najpametnejše vodne prebivalce kaj vse znajo. Med drugim so naučeni, da največje radovedneže nagradijo z mokrim tušem ali bolj pljuskom čez rob bazena. Tisti, ki so se celo jutro pazili, da jih ne bi dobila kakšna kaplja dežja, so bili po ogledu predstave delfinov mokri odspredaj in odzadaj.

Premočeni od dežja in delfinjega tuša smo se pobrali iz okolice Riminija ter se napotili proti, poleg Vatikana, edini žepni državi v Italiji, San Marinu, katera nosi ime po svetem možu Marinu, ki je kot kamnosek še za časa Rimljanov prišel preko Jadranskega morja s trebuhom za kruhom. Ker pa ga tedanje oblasti, ker

je bil kristjan, preganjale, je pobegnil na bližnji višji in težje dostopen hrib, kjer se je skupaj še z nekaj somišljeniki uspešno skril in postavil manjšo trdnjavo. Nudil je zatočišče še drugim preganjanim in tako postavil temelje države San Marino, ki je potem skozi celotno svojo zgodovino nudila raznovrstne azile. Sloveli so kot dobri vojaki branilci, še posebej kot odlični strelci s samostreli. Še dandanes priredijo v spomin na nekdanje branilske čase vsako leto tekmovanje v streljanju po starih običajih, s samostrelom. V samem jedru državnice, torej v območju obzidja, je nekaj trgovnic s srednjeveškimi modeli orožja, za vsak slučaj pa se da dobiti tudi kakšno bolj moderno orožje. Ukvarjajo

se še z izdelavo in prodajo sladkih in žganih alkoholnih pijač s smešno nizko ceno, imajo pa tudi nevsakdanji muzej srednjeveških mučilnih naprav, katerega pa iz dveh razlogov nisem obiskal. Prvi razlog je bil pomanjkanje časa, drugi, še bolj tehten razlog pa je, da nikoli ne veš, kdaj ti pride kakšna ideja prav ...

V cerkvenem zvoniku je ura odbila štiri popoldne in spet smo sedeli in se preštevali na avtobusu, čakala nas je še dolga vožnja do Sežane, kjer smo bili dogovorjeni za pošteno slovensko večerjo.

Tako je šel proti koncu dvodnevni izlet, poln doživetij: adrenalinskih, lepih in pa tudi trpkih spoznanj, da naši zahodni sosede niso nič kaj posebnega, ko se pred Evropo hvalijo, v isti sapi pa nas vsake toliko moralno ali pa kako drugače potlačijo. Potrebno bi bilo razmisliti, ali je res tako pametno, da rinemo v tako Evropo, kot nam jo predstavljajo sosede.

Na koncu pa še zahvala Novolitu, saj take bolj ali manj sproščujoče dogodke za svoje zaposlene podpira in omogoča. Tudi takšno potovanje pride prav, da lahko na lastni koži doživimo naslov tega članka.

Jože Milavec

Lepi uspehi b

Tone Pavče

Hitro mineva šolsko leto in kar prekratek je čas za branje, vendar je na naši osnovni šoli 136 (skoraj 70%) učencev, ki je našlo dovolj časa in upam, da tudi užitka med črkami na beli podlagi. Večina se je odločila za knjige s priporočilnega seznama. Nekaj pa jih je poiskalo smisel branja v napetih pustolovskih zgodbah ali v prijateljstvu in ljubezni med mladimi ali problemih, s katerimi se srečujejo njihovi vrstniki povsod po svetu.

Vsi učenci pa so bili povabljeni na zaključno prireditev Bralne značke 15. maja. Gostili smo pesnika Toneta Pavčka. Vsem, ki so uspešno zaključili značko, je podelil nalepke, mape, priznanja. Posebej je čestital učencem, ki so vseh osem let vztrajali in prebirali raznovrstno literaturo. Zelo živo je pripovedoval o svojem prvem stiku s šolo, vseskozi je stresal rime in sproti pesnil. Učenci poznajo nekaj njegovih pesmi in so ga lepo dopolnjevali.

Pesnik naše kraje pozna, saj ni bil prvič v Novi vasi. Mogoče se ga še spomnite.

Spomnili so se ga tudi udeleženci študijskega krožka Beremo z Manco Košir, ki so prisostvovali kulturnemu programu in s pesnikom prijetno pokramljali, saj se

Pestro dogajanje

Kaj je novega

Že med pripravami na uvedbo devetletke sva začutili, da program nudi veliko možnosti za razvoj otrokove ustvarjalnosti. Ustvarjalnost se razvija na govornem, glasbenem in likovnem področju. Pri naravoslovju in tehniki pa imajo učenci veliko možnosti za opazovanje, preizkušanje, raziskovanje ...

V januarju smo ustvarjali z glino. K sodelovanju smo povabili tudi starše in nekaj se nam jih je tudi pridružilo. Pomagala nam je gospa Renata Bovhan. Učenci so imeli veliko idej. Oblikovali so živali, posode, snežake, glinene plošče so okrasili z različnimi črtami in vzorčki ... Delo z glino smo nadaljevali še pri likovnem pouku, kjer smo skupaj oblikovali dve veliki posodi. Vsak izdelek je bil umetnina, ker je nastal v otroških rokah.

loških solarjev

k med nami

je bralna sezona za »kročkarje« že bližala koncu. Na srečanjih od oktobra do maja smo prebirali liriko slovenskih pesnikov in pesnic: Jožeta Udoviča, Srečka Kosovela, Dragotina Ketteja, Mile Kačič, Ifigenije Zagoričnik, Vanje Strle, Vande Šega ... S slednjima smo imeli tudi literarni večer in klepet v živo.

Cankarjevo tekmovanje

Mogoče se pogloblja stik z maternim jezikom, saj se vsako leto več učencev

zanima za Cankarjevo tekmovanje in tudi rezultati so vsako leto boljši. Letos je tekmovalo 16 učencev sedmega in osmega razreda. Tema je bila potopis prevajalca, pisatelja, nagrajenca Prešernovega sklada, Branka Gradišnika: Strogo zaupno na Irskem. Potrebno je bilo večkratno branje, saj je knjiga zahtevna in so nekateri odlomki težje razumljivi. Šest učencev je prejelo bronasto priznanje. Dve učenki osmega razreda: Milanka Slavec in Polona Šivec pa sta dobili zavidljivo srebrno Cankarjevo priznanje in sta bili povabljeni na svečano podelitev na Vrhniko v Cankarjev dom 10. maja, na dan, ko je minilo sto šestindvajset let od pisateljevega rojstva.

Vesela šola



Tone Pavček med nami

Da je šola lahko tudi vesela, nam je dokazalo 71 učencev od tretjega do osmega razreda, ki so se udeležili šolskega tekmovanja z istim naslovom. Za drugo regijsko stopnjo se je pripravljalo okrog dvajset učenek in učencev. Na državno tekmovanje pa sta se uvrstila dekleta in fant iz osmega razreda. Jernej Škrabec je postal državni prvak in se je 2. junija udeležil podelitve diplom v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Knjižničarski krožek

Iz prebranega lahko sklepate, da se učenci radi zadržujejo v knjižnici, kjer brskajo po revijah, priročnikih, leposlovnih knjigah ... Zelo radi pa tudi priskočijo na pomoč pri delu, zato smo osnovali knjižničarski krožek, kjer se seznanjajo s potekom izposoje in enostavnejših del: lep-ljenje nalepk, kod in zavijanje knjig.

Novinarski krožek

Zakaj in kdaj je začel delovati? Pred petimi leti, ko smo se vključili v ŠKL. Namen krožka je, da učenke in učenci intervjuvajo košarkaše, plesalke, skratka udeležence tekem in oddajo zapise. Prispevki so redno objavljeni na šolski oglasni tabli in občasno v prilogi Dela – ŠKL. Mogoče so to bodoči novinarji, ki bodo še kako prav prišli Bloškemu koraku.

Martina Kočever

v prvem razredu

v devetletki?

Tudi gospa Renata je znala to poudariti in vsakega učenca spodbuditi k novemu ustvarjanju.

Učenci so »napisali« tudi svojo prvo knjigo. Sami so ustvarili zgodbo s pomočjo slike ilustracije. Nekateri so že sami zapisali tudi besedilo, drugim pa sva besede zapisali učiteljici tako, kot so nama narekovali mali



V šoli je veselo

pisatelji.

Preizkušali smo se tudi kot pesniki in ustvarjalci rim. Nastale so takšne pesmice:

*Prišla je kura,
zakokodakala je ura.
Kača – kratača,
kravata potem še solata.
Krtača krat kača
plus kravata
minus solata.
Skočil je slon,
je počil balon.
Račka, mačka
ti si pa pačka.
Hiška, miška
račja piška.
Na vrtu je biška,
zob drži miška.*

Pri glasbi so učenci ustvarjali svoje melodije in spremljave z instrumenti.

Ustvarjali pa smo tudi s hrano. Naredili smo sadno kupo in sadno kašo. Da pa obloženi kruhki lahko tudi oživijo in dobijo oči, nos, usta in celo lase, prav gotovo že veste. Še ne? Oglejte si naše

obložene kruhke na fotografiji!

V aprilu je bilo na vrsti tudi plavanje. Na plavalni tečaj smo odšli v bazen v Ribnico. Vsi učenci so uspešno »prehodili« začetne plavalne korake – drsenje na vodi, nekateri pa so postali tudi že kar dobri plavalci. V tem tednu so bili učenci utrujeni, a zelo zadovoljni.

Učiteljici sva se celo šolsko leto trudili, da bi bil pouk za otroke zanimiv in igriv, hkrati pa sva imeli jasno postavljene cilje, kaj se moramo naučiti. Otroke sva pohvalili, spodbujali in jih usmerjali, kadar je bilo potrebno. Vse to so prednosti opisne ocene. Vsak otrok je osebnost zase in se razvija na svoj način. Opisna ocena ne primerja otrok med seboj, kar je otrok pri številčni oceni pogosto hitro začutil, ampak spremlja le napredek vsakega posameznika v določenem obdobju (v šolskem letu). Z opisno oceno je prihranjena marsikatera stresna situacija ob doživljanju neuspeha. Seveda pa to zahteva od učiteljic več osebnega stika z otroki.

Učiteljici Martina Ivančič in Helena Šivec

Evropski matematični kenguru

V mesecu marcu smo izvedli tekmovanje iz znanja matematike za Vegovo priznanje. Tekmovalci so razdeljeni v več kategorij: 2. razred, 3. in 4. razred, 5. in 6. razred ter 7. in 8. razred.

Učiteljice (ga. Marija Lipovec, ga. Milka Mišič in ga. Zdenka Mazij) so se odločile, da bodo na tekmovanju sodelovali vsi učenci. Tako je v prvih dveh kategorijah sodelovalo kar 59 učencev. Bili so zelo uspešni, saj so osvojili skupno kar 16 bronastih Vegovih priznanj.

Menim, da tako učiteljice kot tudi učenci zaslužijo vso pohvalo.

Tekmovali smo tudi na predmetni stopnji in sicer v kategoriji 5. in 6. razred z 21 učenci in kategoriji 7. in 8. razred z 22 učenci. Tudi tu smo bili uspešni, saj smo osvojili 11 bronastih Vegovih priznanj in si pridobili možnost za udeležbo na področnem tekmovanju.

Področnega tekmovanja v Cerknici se je udeležilo šest učencev, kar dva pa sta osvojila tudi srebrno Vegovo priznanje. To sta bila učenca iz 6. in 8. razreda.

Udeležbo in kriterije tekmovanja nam določa pravilnik, ki ga je izdalo Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije s soglasjem Zavoda republike Slovenije za šolstvo.

Vsem tekmovalcem in še posebno dobitnikom priznanj iskreno čestitam in upam, da bomo tudi v novem šolskem letu vsaj tako uspešni.

Kristina Hace, učiteljica matematike

Udeležili smo se državnega tekmovanja

»Kaj veš o prometu«

S pomočjo SPV občine Bloke, smo se učenci naše šole udeležili 11. državnega tekmovanja, ki je bilo v soboto, 25. maja, v Vidmu pri Ptuj.

Tekmovanja sta se udeležila Anže Močnik kot tekmovalca na kolesu, ki je poganjal pedala, in Matic Kotnik z vožnjo na kolesu z motorjem.

To sta bila najbolj uspešna tekmovalca v mesecu oktobru na medobčinskem tek-

pevek h končni uvrstitvi.

To se je opazilo tudi pri naših dveh, ko so se jima začeli porajati dvomi o znanju in sposobnostih. Spremljevalci smo jima zaupali. Spremljali smo rezultate in upali na najboljše. Prepričani smo bili, da ne bo njuna samozavest klonila pred tremo.

Med šestdesetimi tekmovalci je bil Anže devetnajsti in Matic med motoristi štiriindvajseti.



Tekmovalna ekipa na Ptuj

movanju osnovnih šol v prometu. Spremljali smo ju še štirje sotekmovalci, fotograf Žiga Modic in mentor Vinko Hace. Na kombiju smo imeli nalepljen plakat s podobo bloškega smučarja – delo učenk 8. razreda Tine Beroš in Milanke Slavec. Tekmovanje je potekalo v treh delih. Pred tekmovanjem so si učenci ogledali progo vožnje po ulicah Vidma. Sledilo je reševanje testov, vožnja po naselju in po poligonu. Delo so komisije spremljale in ocenjevale ter seštevale točke. Ob napetem vzdušju je začela pri tekmovalcih naraščati tudi trema, ki je dala svoj pris-



Anže Močnik je poganjal pedala

Ponosni smo na naša tekmovalca.

Med vožnjo proti domu pa so se naša čustva umirjala, oglašati pa se je začel želodec. Ustavili smo se v prijetnem gostišču in dopolnili porabljeno energijo. K prijetnemu vzdušju je prispeval z varno vožnjo tudi šofer Vojko Klančar. Njegov prispevek je bila tudi brezplačna vožnja, kot darilo tekmovalcem in spremljevalcem na državno tekmovanje.

Upamo, da bo za nas učence še veliko podobnega razumevanja in posluha v naši občini.

Urša Drobnič

Na lutkovni predstavi v Ljubljani

Žogica Marogica in Zmaj Tolovaj

Ste že slišali za Žogico Marogico – še ne, kaj pa za Zmaja Tolovaja?

To je zgodba o veseli, razigrani, nasmejani, poskočni žogici, ki je prinesla v hišo dedka in babice novo življenje in vedrino vse dotlej, dokler ...

Ne, naprej vam pa zgodbe ne povem, naj vas kar malo "firbec matra".

Otroci, ki obiskujejo vrtec, cicibane, nove urice in 1. razred devetletke, so si v spremstvu staršev, učiteljic in vzgojiteljic ogledali lutkovno predstavo v Ljubljani.

Polni pričakovanja smo se odpeljali z avtobusoma proti Ljubljani. Imeli smo

čudovit dan, saj nas je že na Blokah pozdravilo sonce. Skozi okna smo opazovali pokrajino, skozi katero smo se peljali. Otrokom so bili blizu kraji, kjer so zaposleni starši ali pa imajo sorodnike, vse ostalo jim je bolj oddaljeno.

Beseda in kraj Ljubljana je za otroke nekaj zelo vznemirljivega: sem hodijo v šolo njihovi starejši bratci in sestre, nekatere mamice in očki v službo, tu živijo tudi sorodniki in prijatelji; pa tudi sami bodo hodili v šolo, seveda, ko še malo zrastejo. V Ljubljani je tudi Interspar, ki ga nekateri poznajo iz nakupov s starši; tudi živalski

vrt so nekateri otroci že obiskali.

V Lutkovnem gledališču so nas sprejele najprej prijazne garderoberke, ki smo jim pustili naša oblačila. Zanimalo nas je, kam vodijo stopnice – tako smo spoznali še stranišča in končno so nas spustili v dvorano, kjer smo se usedli na sedeže. Lahko smo sedeli v manjših skupinicah, približno tako, kot doma na sedežni v dnevni sobi. S kom bomo sedeli, smo se dogovorili že pred odhodom ali med samo vožnjo. In potem – veselo pričakovanje nove zgodbe!

“Kdaj bomo spet šli v lutke?” so me spraševali otroci, ko smo se dobre volje, polni lepih in prijetnih vtisov vračali proti domu. “Kmalu,” jim obljubim in vožnja nam ob petju in kramljanju še prehitro mine.

Ivica Šega

Obiske pri Lojzetu Intiharju

“Bloke nosim v srcu”

Bil je oblačen pust petek, eden tistih dni, ko se ti nič ne da. Ravno pravi dan za izlet. Odpravili smo se na Gorenjsko, natančneje v vas Drulovka, ki leži blizu Kranja. Kraj leži ob reki Savi. Ime Drulovka je vas dobila po deblih, ki so se nabirala v zalivčku v reki in so jih potem tam vaščani lovili za drva.

Lojze Intihar naju je z nasmehom pozdravil v lepem bloškem narečju. Še preden smo se dodobra porokovali in se predstavili, je gospa Krisitna že prinašala kavo, pecivo, vino, sok, sledila je prava malica s suho salamo in šunko, ki jo

je s šolanjem končal v sedmem razredu, saj so na kmetiji potrebovali par pridnih rok. Res da so imeli le nekaj arov zemlje, kravico ter pujska, toda stara mati je bila bolna in mati sama ni zmogla vsega. To je bilo Lojzetu kar po godu, saj je vedno raje delal, kot pa gulil šolske klopi. Tako je bilo nekaj let, dokler ni njegova sestra malce odrasla in tudi ona poprijela za delo. Na prigovarjanje botra naj bi šel potem Lojze v šolo za mizarja, ni bilo nič. Zaposlil se je v Kovinoplastiki. Lož.

Ko je umrl materin oče v Ameriki, so podedovali nekaj denarja. Najprej so



»Neskončno uživam na Blokah, ko dežuje z močnim vetrom.«

po starem bloškem receptu pripravlja Lojze. Tisti, ki pravijo, da so Gorenjci škrti, bi se ob tako obloženi mizi takoj ugriznili v jezik. No, naš namen pa ni bil, da bi se dobro najedli in napili, pač pa smo hoteli spoznati Lojzeta in njegovo zgodbo.

Lojze je bil rojen na Gradiškem pri Zimovih. Družina je štela štiri člane; mati, stara mama, njegova mlajša sestra in on. Njegov oče je bil pogrešan med 2. sv. vojno, tako da se ga Lojze niti ne spomni. V šolo je hodil k Sv. Trojici, toda hrama učenosti ni nikoli maral, saj je vedno komaj čakal konec pouka, da je vrget torbo v kot ter se odpravil delat na polje. Prigod iz otroštva mu ni manjkalo. Najlepše spomine ima na smučanje z lastno izdelanimi smučmi. Poudaril je, da ni bil nikoli ravno priden otrok, saj je delal materi nešteto preglavic z uničenimi čevlji in raztrganimi hlačami. No, na njeno prošnjo

hotel le-tega porabiti za dokup zemlje, toda v petdesetih letih je bila prihodnost na Blokah negotova. Druga možnost pa je bila selitev v bližino večjega mesta. Začeli so iskati domačijo, v okolici Ljubljane, ki bi bila naprodaj. Niso imeli sreče, nato pa je mamina prijateljica, ki je živela v Kranju, našla nekaj, kar bi jim ustrezalo. Kmalu so si le-to ogledali in kupili. Lojze je odšel z Blok.

Začelo se je novo poglavje v njegovem življenju. Zaposlil se je v podjetju Merkur – Kranj in ostal tam vse do pokoja. V Merkurju je počel vse mogoče, od dečka za vse, trgovca, šoferja ter nazadnje končal kot skladiščnik. Bil je tako dober delavec, da ga kljub njegovim prošnjam niso hoteli predčasno upokojiti. V službi je dobil tudi mnogo prijateljev in z enim od njih sta za hobi popravljala motorje.

Nekega dne, leta 62, je pripeljala



»Boter je predlagal, naj se izučim za mizarja.«

motor na popravilo tudi Kristina in tako je Lojze spoznal svojo življenjsko sopotnico. »Medtem ko smo šraufali motorje, smo še babo pršraufali!« se je pošalil Lojze. Poudaril je še, da je vedno mislil, da bo vzel Notranjko, vendar je usoda hotela drugače.

Leta 64 sta za njim na Gorenjsko prišli še mati in sestra, domačijo na Gradiškem pa so prodali. Vez z Blokami je bila pretrgana in ničesar več ni bilo, kamor bi se vračal.

V Drulovki sta si tako s sestro postavila vsak svojo hišo. Ko se je končno ustalil in zaživel normalno življenje, so ga začele vleči Bloke. Vse bolj je pogrešal domače narečje, bloško burjo, idilično pokrajino ter mir, kakršnega ni (po njegovem mnenju) nikjer na svetu. Začel je iskati kos zemlje, kjer bi si lahko postavil vikend. Kmalu ga je tudi dobil in to na Gradiškem, v vasi, kjer je odrasčal. Tam si je najprej postavil bivalni kontejner, kasneje pa vse to lepo oblekel v les ter si uredil čudovito počitniško hišico, kjer se lahko v miru oddahne. Včasih na Gradiško pripelje tudi kakšnega prijatelja, ki ves navdušen potrdi Lojzetovo trditev, da so Bloke res čudovite.

Preden pa smo odšli, nam je Lojze pokazal še majhno delavnico, katero bi mu zavidal marsikateri mizar. Končalo se je lepo popoldne. Preživeli smo ga z dobrim človekom, kateri ima rad staro kmečko hrano, piš bloške burje in prijatelje, ki se lahko nanj vedno obrnejo in zanesejo.

M. K. L.

France in Micka Petračeva

Kar je žena, to je mož!

Pri Petračevih na Hudem Vrhu na Blokah, Anzeljc se pišejo že kar nekaj rodov. Prvi gospodar Petračevine Franc Anzeljc je bil doma iz Zalesa pri Sveti Trojici. Tudi naslednjemu gospodarju je bilo ime France in je bil oče zdajšnjega gospodarja Franceta. Ta pa ima tudi sina Franceta, ki pa na Petračevini ne nadaljuje s tradicijo kmetovanja in ni prevzel vajeti gospodarja četrtega Anzeljčevega rodu, ampak se udinja na pošti v sosednji občini. Na Petračevi domačiji pa živi poleg očeta Franceta in mame Micke še hčerka Berta z družino. Bertina hči Kristina je ob koncu letošnjega maja že diplomirala na komercialno-ekonomski šoli v Ljubljani. Katerega iskrega konja, kobilo ali celo žrebca bo zajahala na letošnjih kmečkih igrah na Blokah pa se še ni odločila.

Zdajšnjega gospodarja Petračeve domačije na Hudem Vrhu poznajo domala vsi Bločani in Bločanke in ljudje v vaseh daleč okoli Blok, če že ne osebno pa po lepih domačih pesmih, ki jih najraje prepevata skupaj z ženo Micko. Njune izvirne domače pesmi so k sreči že posnete na sodobne tehnične glasbene kasete in diskete, žal pa ne vse. Te pa še posebej lepo izzvenijo, če so zapete na Blokah, med domačini. Pred leti je bilo takih priložnosti zagotovo veliko več kot sedaj in da bi se kar največ teh izvirnih domačih pesmi ohranilo našim zanamcem, je lansko jesen posnel na zgoščenko kar 21 izbranih in najljubših domačih pesmi Franceta in Micke profesor Jože Rajk in to kar v domači Petračevi hiši.

Petračev France je letnik 1924. Šestega januarja letos jih je imel »na grbi« ž 78. Kar dobro jih skriva za eno desetletje. Morda jih je polovico manj skrival tudi takrat, ko se je ženil pri 31, leta 1955.

France je bil edinec! Na plesu na Gori sta se po naključju spoznala z Micko, doma iz Kota – Špičkovu po domače, kjer so bili pri hiši kar štirje otroci; dva fanta in dve dekleti. Zdaj na rodni domačiji živi le še sestra Albina.

Micka se še dobro spominja, kdaj sta se s Francetom spoznala in da je to zagotovo bilo poleti leta 1952. In tudi France še ni pozabil, da je takrat, letos poleti bo minilo natanko pol stoletja, na tistem plesu Micko »kušnik« na lice. Menda je pričakoval, da ga bo Micka za to korajžo »nagradila« s klofuto, pa mu je le rekla,

naj še kaj pride »dole« v Kot na obisk.

France pa se kar nekaj časa ni mogel odločiti za obisk v Kotu. Šel je po pomoč in jo tudi dobil v sosednji vasi, v Topolu, pri Čardnem očetu Jakobu in sta jo že čez nekaj dni družno mahnila, peš seveda, iz Topola čez Goro na Vagovko in od tam k Špičkovim v Kot. Na pot sta krenila ob četrti jutranji uri, na vrata Špičkove domačije pa sta potrkala okoli osme. Potrkal je pravzaprav Jakob, se še dobro spominja France in tudi govoril je samo on. France pa je molčal kot minister Gregor, ki tudi na koncu ob slovesu od Špičkovih ni rekel nič!

Čarden Jakob iz Topola, Zbačnik se je pisal in tako se pri hiši pišejo še danes, je zbranim Špičkovim govoril, kako je France bogat, da je skoraj pol Blok njegovih, da je samski in da je edinec, da ima v gozdu tako debele smreke, da jih trije veliki Bločani komaj objamejo ...

»Toda od vsega tega je bilo res le to,« pravi France, »da sem bil edinec in samski, bogat pa še danes nisem!«

Micka, ki je spremljala najin pogovor, pa je dodala, »da tudi ona po 47 letih zakona še ni videla v njihovem gozdu tako debelih smrek in kar prav je, da ni žares pol Blok bilo Francetovih, saj še teb nekaj »flik« zemlje komaj obdelata.«

Poroko sta načrtovala za junij mesec in ko je bilo že vse skoraj do podrobnosti urejeno, je dobil France vojaški poziv za orožne vaje za nedoločen čas. In da se Micka medtem morda ne bi premislila ali pa si hotela ogledati tiste velike smreke v gozdu, so poroko premaknili »na prej«! Že naslednji dan po poroki pa je bil France pod orožjem v Postojni, »kjer smo tudi mulci kričali: »Dajte puške, gremo v Trst!«

France se je po enem mesecu orožnih vaj lahko že vrnil domov na Hudi Vrh k nevesti Micki, očetu in mami ter stari mami.

Čeprav so Micko iz Kota Petračevi na Hudem Vrhu zares lepo sprejeli, se ji je venomer dozdevalo, da je prišla k hiši za dekle!

Pri Petračevih pa so že od nekdaj prav vsi radi in tudi lepo peli. Pri Špičkovih v Kotu pa tudi! S pesmijo si je cela Špičkova družina krajšala čas in lepšala dolge zimske večere ob izdelovanju ret in rešet. Peli so stare pesmi in Micka je Franceta navadila skoraj vse, France pa jih je že veliko pozabil, predvsem pa tiste, pravi Micka, ki mu niso bile všeč!

In katerih se zdaj France nikakor ne more spomniti?

»Sem žaljubljen bil in k Micki sem zavil«, je Micka kar zapela. France pa je bil tudi tokrat bolj tiho kot minister Gregor in približno tako kot na »ugledih« v Kotu pred pol stoletja.



Foto: Tone Urbas



Foto: Stane Korenjak

Na otvoritvi prenovljene trgovine v Novi vasi

Zdaj France in Micka družno najraje zapojeta pesem Ko lunca bo zasijala ... To pesem pa radi zapojejo tudi člani in članice mešanega pevskega zbora Bloke, kjer sta France in Micka njihova nepogrešljiva člana že od vsega začetka.

France in Micka se spominjata, da so na Hudem Vrhu domačini zelo lepo peli. Ubrani glasovi so najčesče prihajali iz Matičkove, Poderinove in Bafonove domačije.

Kdaj je bilo Micki, jo vprašujem, na Petračevini najtežje?

»Najtežje je prav sedaj. Rada bi še veliko postorila, vendar so leta in zdravje storili svoje!«

In kdaj je bilo Petračevi Micki na Petračevini najlepše, silim z vprašanjem, ki je bilo zagotovo Micki nekoliko odveč in v napoto?

Zato je morda le nekoliko obmolknila, se nekoliko zamislila in zlagoma, kot so ji misli begale iščoč odgovor na neumno vprašanje, na katerega je težko odgovoriti, končno le odgovorila, da so bila njena najlepša leta na Blokah takrat, ko sta s

Francetom grabila listje ali seno in vedno prepevala!

No, kaj pa počneta sedaj ob enakih opravilih na polju ali v gozdu?

»Špotava se!«

To je Micka povedala dovolj na glas, da bi to slišal tudi France! Ta pa se je v drugem kuhinjskem kotu skrivnostno po tihem »hahljak«.

Micka in France Anzeljc kar veliko nastopata, saj ju organizatorji nenehno vabijo na številne prireditve, kamor se tudi z veseljem odpravita. Poslušalcem pa se še vedno najraje predstavita s pesmijo Take ni kot moja žena in Po cesti gre en stari mož ...

Kar je žena, to je mož, je menda nekoč rekel sv. Ambrož.

France in Micka pa pravita,

da je to ena velika laž

in da je to potrdil tudi sv. Blaž.

Oboje pa je kot nalašč zapisano za Petračevo Micko in Franceta s Hudega Vrha na Blokah.

Tone Urbas

Etnološki korak

Etnologija? Narodoslovje? Kaj? Kdo? Kako?

Ker marsikomu pojem etnologije in narodopisja ni znan, sem se odločila, da ga na kratko predstavim.

Etnologija je veda, ki preučuje človeka, njegovo kulturo in način življenja.

Sem spada folklor, materialna in duhovna kultura, zgodovina in še kaj bi se našlo. Etnologi veliko potujejo in opisujejo »eksotična« plemena različnih delov sveta (Bušmani v Afriki, Andski Indijanci v Južni Ameriki ...), pa tudi sodobne pojave in dogodke kot so vplivi vojn in praznovan-



Foto: Stane Korenjak

Ali bomo znali obraniti dediščino vaške kmečke arhitekture?

ja novih oz. prevzetih praznikov kot je valentinovo. Etnologija ni omejena le na preučevanje kmečkega prebivalstva kot je to veljalo v preteklosti, ampak jo zanimajo vsi sloji, etnične skupine in narodi. Pred leti so slovenski etnologi iskali zaposlitev predvsem v muzejih in na zavodu za spomeniško varstvo in so delovali dokaj neopazno, danes pa jih je moč najti povsod od politike do šolstva. Etnološko delo poteka v veliki večini na terenu, zato se rado zgodi, da na vaša vrata potrka etnolog in vas »zaslišuje« glede starih običajev, vozov pod kozolcem, starosti hiše, odnosov s sosedi itd. Bloke in Bločani so bili in so za etnologe zanimivi predvsem zaradi bloških smuč, volov in bloških tekov. Najbolj znani etnologi, ki so delovali na Blokah so: Boris Orel, ki je na temo bloških smuč doktoriral in kasneje izdal knjigo; Metod Badjura, ki je pozimi leta 1931-1932 posnel film in njegov brat Rudolf Badjura, ki je napisal drobno knjižico z naslovom Zimski vodnik. V 90. letih je Bloke obiskal dr. Janez Bogataj, eden najbolj znanih etnologov v Sloveniji.

Zadnja leta se etnologi manj posvečajo zgodovini in bolj sledijo sedanjim dogodkom in procesom. Na Blokah se marsikaj dogaja in za etnologe bi se našlo veliko zanimivih stvari kot so razne veselice, delovanje raznih društev in izgradnja že davno podrtih stopnic pri Mežnarjevi hiši, ampak o tem kaj več prihodnjič.

Simona Govednik

Obiske pri našem nekdanjem rojaku g. dr. Oskarju Böhm

“Na Bloke imam lepe spomine”

V mesecu marcu nam je g. dr. Oskar Böm, dr. vet., poslal daljši sestavek iz zgodovine mlekarstva v Sloveniji. Tu med drugim opisuje delovanje mlekarne v Grahovem (1903 – 1914) in mlekarne v Novi vasi na Blokah (1926 – 1936). Obe mlekarne je namreč vodil njegov oče Oskar Robert Böhm. O tem mlekarstvu na Notranjskem bomo več napisali v prihodnji številki. Za to številko pa sva se z urednikom odločila, da obiščeva g. dr. Böhma, ki je kar nekaj let kot otrok in nato med počitnicami kot študent preživel na Blokah.

Lepega majskega dne naju je prijazno sprejel na svojem prijetnem domu v Ljubljani, v Murglah, in pripovedoval:

»Na Bloke imam lepe spomine, čeprav sem rojen v Grahovem, kjer je moj oče vodil mlekarno od leta 1903 do 1. svetovne vojne. Oče se je zelo vživel v te kraje. V Grahovem se je pri nadučitelju Hinku Likarju naučil slovenščine. V Grahovo je namreč prišel iz Šlezije, kjer so doma govorili nemško in češko. V Grahovem se je ob začetku 1. svetovne vojne tudi poročil z domačinko Ivano Drobnič iz Žerovnice. Zaradi nove razmejitve z Italijo in zaradi italijanske prepovedi uvoza iz nove države SHS je mlekarne v Grahovem leta 1923 prenehala posloovati,

Marija.«

Ko smo spili sok in kavo, ki jo je skuhala njegova ljubezniva žena, je g. Böhm nadaljeval:

»Kot sem že rekel, imam na Bloke lepe spomine, saj sem tu preživel del svoje mladosti. Spominjam se nadučitelja Juga in njegove žene – učiteljice, ki sta učila na novovaški takratni Ljudski šoli. Tu sem v letih 1926 – 1931 nabiral svojo prvo učenost in od tu s solidnim znanjem nadaljeval šolanje na Klasični gimnaziji v Ljubljani.

Z Blok je takrat obiskovalo srednje šole 22 študentov, kar je bilo v tistih kriznih časih za Bloke lepo število. Vsi smo se med seboj, zlasti med počitnicami, veliko družili.

po nemškem bombardiranju Grahovega. Med vaščani je bilo takrat veliko mrtvih in ranjenih, sanitetnega materiala in zdravil za lajšanje bolečin pa skoraj ni bilo. Preživel sem tudi težke čase ob jesenski nemški ofenzivi na Mašunu.

Moj komandant je bil dolgo Stane Semič – Daki. Tudi o tem rojaku kdaj lahko kaj napišete. Jaz ga imam v spominu kot Bločana in kot doslednega ter dobrega, čeprav nekoliko vihravega človeka. Še ko smo bili študentje, se je rad družil z nami. Spominjam se, da je bil dostikrat pri maši na »koričku« (prostor nad zakristijo v cerkvi pri Fari – op. F. Š.), kjer smo smeli z dovoljenjem župnika prisostvovati cerkvenim obredom študentje in učitelji.«

»Kaj pa povojni čas?« sva bila z urednikom radovedna.

»Po končani vojni sem po vseh vojnih grozotah doživel nekakšno razočaranje, saj so hoteli očeta z družino izseliti iz Jugoslavije, ker je bil po rodu iz Šlezije. Čeprav je



Na Oskarjevem vrtu

saj ji je bila prodaja v Trst, ki je bil glavni kupec njenih izdelkov, onemogočena.

Nato je oče delal pri Združenih mlekarneh v Ljubljani in na Ptuj.

Ko je bila pred letom 1926 na pobudo takratnega bloškega župana Stanka Lenarčiča ustanovljena Mlekarska zadruga v Novi vasi, je tu dobil službo moj oče in takrat smo prišli vsi na Bloke. Stanovali smo v nadstropju novozgrajene mlekarne v Novi vasi. Za sedemčlansko družino je bilo glede na našo skromnost ravno dovolj prostora. Oče je to mlekarno vodil do leta 1937, ko se je upokojil. Nato smo se preselili v Cerknico, kjer je oče kupil hišo na sedanji Notranjski cesti. Tam sedaj živi moja najmlajša sestra



Obujanje spominov na bloško mladost

Na Blokah takrat ni bilo elektrike, tudi radijskih sprejemnikov skoraj ni bilo. Zato smo se zbirali pri Lenarčičevih ali Lavričevih, kjer so imeli radijski sprejemnik, ki se je napajal iz težkih svinčenih akumulatorjev. Tu smo napeto poslušali oddaje ljubljanskega radia, kar je bilo za vse posebno doživetje, seveda če se niso prej baterije izpraznile. Iz tistih časov se dobro spominjam sošolca Lavričevega Lojzeta iz Nove vasi, največ pa smo prijateljevali z Zakrajškovimi (Pismonoštevimi), s Pepijem, Mimi in Lojzetom. Vsi so, žal, že pokojni. Zelo mlade je pobrala 2. svetovna vojna.

Sam sem vojno preživel v partizanih. Od leta 1943 sem doživel grozljive prizore

leta 1928 dobil jugoslovansko državljanstvo in čeprav se je pri popisu prebivalstva pod italijansko okupacijo leta 1941 z vso družino prijavil za Slovence ter vso delovno dobo delal v Sloveniji, je za tedanje oblast bil (Sudetski) Nemec. Po raznih posredovanjih družine niso izselili. Izselili pa so sestro Lino in brata Adolfa, ki sedaj živi v Kanadi.

Kot veterinar sem bil kmalu po vojni poslan na Tolminsko, kjer je bila med ovčami zelo razširjena bruceloza in smo tam opravljali zelo obširna cepljenja. Nato sem bil dalj časa v Istri na območju tedanjega Svobodnega tržaškega ozemlja pod zavezniško upravo (STO, cona A), kjer je med ovčami in kozami tudi bilo veliko te bolezn. Bil sem

dosti na terenu. Pri tem delu je bilo potrebno izdelati seznam lastnikov te drobnice. Takrat sem po priimkih lastnikov ugotovil, da so v veliki večini slovenskega izvora, čeprav so jih Italijani v letih 1922 – 1945 močno spreminjali. Tudi govorili so med sabo v vseh treh jezikih in se niso predstavljali za Slovence, Hrvate ali Italijane. Bili so navajeni stoletnega sožitja. Danes pa ne moremo ali nočemo tega sožitja obnoviti, ampak se prepiramo, kje naj bo meja.

Pozneje sem predaval na Veterinarski fakulteti v Ljubljani. Od takrat sta mi ostala v spominu dva študenta z Blok. To sta bila Janez Usenik s Podvelikega Vrha in Marjan Zakrajšek iz Nove vasi. Za seminarsko nalogo sem imel navado študentom predlagati, da obdelajo določeno temo iz svojega domačega okolja. Ta dva sta naredila seminarsko nalogo o prašičjereji na Blokah. Janez je obdelal vzhodni del Blok, Marjan pa zahodnega. Kar uspešno sta to naredila,« se je nasmehnil njun nekdani profesor.

Na to sem pripomnil: »Danes bi to težko naredila, ker na Blokah skoraj ne redijo več prašičev. V domačih kolinah so sedaj predvsem prekmurski pujsi.«

Glede na to, da bomo o mlekarstvu na Blokah v našem glasilu še pisali, naju je z urednikom še zanimalo, kako da je pokojni Oskar Böhm daleč s severa Evrope pred sto leti prišel daleč na jug v popolnoma neznane kraje.

G. dr. Böhm je to pojasnil tako:

»Avstroogrška monarhija je bila zelo obširen gospodarski prostor. Neoviran je bil pretok kapitala in delovne sile, kot danes pravimo. Glavno okno v svet za to državo je bil Trst, ki se je zelo širil, ko je postal sredi 18. stol. odprto pristanišče, še bolj pa od sredine 19. stol., ko je Dunaj povezala s Trstom železnica. To je odprlo menjavo raznega blaga.

Kranjska kmetijska družba, ki je zelo pospeševala kmetijstvo na Kranjskem, je zaprosila takrat v monarhiji edino šolo za mlekarstvo, ki je delovala v okviru Kmetijskega učnega zavoda v Frydlantu u Čechah (Friedland in Böhmen). Tako so leta 1903 iz te šole prišli na Kranjsko trije usposobljeni mlekarji, ki so vodili mlekarne na Vrhnikih, v Škofji Loki in Grahovem. Moj oče je prišel v Grahovo. Vse te mlekarne so skoraj v celoti prodajale mleko in mlečne izdelke v Trst in dajale kar soliden in stalen zaslužek tedaj pretežno kmečkemu prebivalstvu.«

Za vse, kar nam je g. dr. Oskar Böhm ob majskem obisku povedal in za zgodovinske zapiske o mlekarstvu v naših krajih, se mu uredništvo najlepše zahvaljuje v upanju, da se kdaj srečamo na Blokah.

Franca Škerabec

Pohod po Krpanovi poti

Letos je že drugič potekal pohod po Krpanovi poti. Pohodniki so se zbrali zadnjo nedeljo v aprilu pred Domom pod Liscem v Velikih Blokah. Udeležencev je bilo kar veliko število, okoli 250, največ jih je prišlo s primorskega konca, pripeljali so se namreč z dvema avtobusoma.

Po prijavi, ob kateri je vsak dobil leseno žlico za golaž, so se pohodniki odpravili na pot. Ta jih je najprej vodila mimo vojašnice čez Bloški hrib na Volčje mimo cerkve svetega Volbenka. Ker je pot še dolga, so pohodniki nadaljevali brez



Ložje Vintar iz Metulj živi v Ljubljani. Ko je bil mlad, so imeli fantje druge skrbi in so slabo poznali bloške vasi. Tako je to pot prvič prebodel. Sicer pa se veseli časa, ko bo obnovil domačijo v Topolu, ki jo je podedoval. Takrat bo spet pravi Bločan.

postanka mimo Krampelj, Svetega Duha, Škufč do Ravnika, kjer je bil prvi, neformalni postanek za malico, ogled cerkve svetega Roka in povezovanje prvih žuljev. V cerkvi so si ogledali znamenito "ravniško dudko". To je glava – kip nekakšnega hudiča.

Nato so jo najbolj neutrudni mahnili na Gradiško, kjer je bil odprt pravi salon, čeprav kavbojcev ni bilo nikjer na spregled, štala, kjer se je skotila Krpanova kobia, pa še vedno sameva in čaka na podmladek.

Pot naprej je vodila na Štorovo čez hrib Gradiško, nekateri so naredili vmes še krajši izlet na razgledno točko nad Gradiškim. Pot je vodila naprej, mino Zavrha do Svetega Urha in razvalin gradu Nadlišek, od koder se je odpiral krasen razgled na naše gore, saj je bil dan veder in jasen, vidljivost pa naravnost odlična. Nedaleč naprej se je pojavil napis, da je na tem mestu nekdaj stala Fajglova domačija – dom Martina Krpana, kjer bo Turistično društvo v prihodnosti postavilo spominsko kočo.

Pri razvalinah gradu Pajkovo je pohodnike čakalo obljubljeno okrepčilo; čaj, kaj za prigrizniti in zdravilo proti prehladu. Od tod naprej ni bilo več daleč

do cilja. Najprej se je predočil Pirmanov mlin in žaga, pri Bočku po domače, od tam pa je bilo kar nekaj sopihanja in grizenja kolen na strmem vzponu do cerkve pri Sveti Trojici. Kratek postanek za oddih in hitro naprej.



Poboda se je udeležil tudi Jože Ivančič – Škilarjev iz Raven. Že več kot 40 let živi v Novi Gorici. Pot je prebodel prvič. Ko je bil mlad, je živel pri teti v Velikih Blokah. Takrat je nosil žito v mlin k Sv. Trojici. S sabo je pripeljal kar dva avtobusa prijateljev iz Nove Gorice.

Ker je bilo veliko dežja, je Bloščica poplavljala, zato je bila pot nekoliko spremenjena. S stez in kolovozov je krenila kar na lokalno, asfaltirano cesto, tako da so vsi



Spričo poplavljanja Bloščice je bila pot spremenjena še brez žuljev in bolečin to nadoknadili. Blížala se je Ulaka, prikazal se je cilj, pohodniki so iztisnili iz sebe še zadnje moči, da so lahko pritekli naravnost na izvrsten vroč golaž, ki so ga pripravile skrbne gospodinje.

Tako se je uradni del pohoda zaključil. Pohodniki niso tarnali zaradi zahtevnosti, bili pa so navdušeni nad bloškimi lepotami. Še se bodo vrnili.

Miha Knavs

Rock koncert pri Fari

Mladina se prebuja

Pred nedavnim je bila dokončana raziskava, ki je potekala med študentsko populacijo nekaterih fakultet Univerze v Mariboru in eden izmed pomembnih podatkov, ki so jih raziskovalci pri tem dobili, je tudi ta, da se je pojavil trend umika v zasebnost ter brezvoljnost mladih in vsesplošna nezainteresiranost. Na Blokah kakšne take raziskave še ni bilo opravljene, a menim, da lahko zgornjo ugotovitev prenesemo tudi na bloško mladino. Vse, kar konec tedna lahko počneš, je, da greš v bližnjo gostilno in tam nekako preživiš večer.

Nekaj posameznikom pa se je porodila ideja o ustanovitvi lastnega študentskega kluba, s pomočjo katerega bi lahko tudi Bloke zaživele dejavno mladino-

a nazadnje se je ustavilo pri ključni točki, financah, in sodelovanje je bilo prekinjeno. Žalostna zgodba in napihnjene obljube.

Tokrat smo se mladi odločili, da temu



Toni (kitara, vokal – Lex Univ.)



Bor (vokal, kitara – Lex Univ.)



Matic (vokal – Wild Guitar)

Fotografije Rok Žigjnar

sko življenje. V preteklosti smo ugotovili, da če deluješ pod okriljem kakšne druge organizacije, je lahko delo precej oteženo. Krasen primer so lanske Kmečke igre. V načrtu organizatorjev je bilo postaviti dva odra. Na enem, osrednjem, bi igral narodno zabavni ansambel, na drugem pa bi potekal koncert za mladino, kot leto poprej. In zapleti so se pričeli. S strani organizatorjev so pričeli prihajati razni dvomi o potrebnosti in sami izpeljavi koncerta. Najprej je bil vzrok nered, nato hrup in razbijanje steklenic, nato uničevanje šolskega poslopja in okolice ter pretepanje. Pogajanja o navedenih težavah so bila sicer uspešna,

naredimo konec. 26. aprila se je zgodil rock koncert v župnijski dvorani pri Fari. Na začetku smo delali s sredstvi na računu enakimi nič. A nam je uspelo. Dobili smo podporo, kjer smo jo iskali (župnik, občina, gospodarstvo in nekaj posameznikov).

Nastopilo je pet mladih skupin; Wild Guitar, Klike Klöke, Manjana, Krik in Lex Universalis, ki prihajajo iz naše bližnje okolice. Pri organizaciji smo se vsi zelo potrudili in rezultat je bil temu primeren. Obiskovalcev je bilo po ocenah okoli 350, nekateri so prišli celo iz Bovca, Ilirske Bistrice, Postojne, Ljubljane, Novega mesta, Ptuja ...

Na prireditvi ni bilo nikakršnih izgredov, saj je bilo za varnost obiskovalcev odlično poskrbljeno.

Ta koncert je dokaz, da mladina potrebuje drugačno in kvalitetnejšo zabavo, zato intenzivno poteka ustanavljanje študentskega kluba, ki bo omogočil še mnogo raznovrstnih prireditev, ki pritegnejo in spodbujajo mlade h kreativnemu preživljanju prostega časa, zato vabimo slednje, da stopimo skupaj, le tako nam bo uspelo.

Miha Knavs



Foto: Simon Korenjak

Nastop skupine Lex Universalis je bil pravi "show"

U študent

V soboto, 18. 5. 2002, je potekal ustanovitveni občni zbor v dvorani pri Fari. Zbralo se je 30 študentov in dijakov, ki so razpravljali o namenu društva, programu dela, bil je sprejet statut in na koncu so potekale volitve v organe društva.

Polnoletni dijaki in študentje so izvolili predsednika Antona Oražma, podpredsednico Mihaelo Kljun, blagajnika Robija Volfa in tajnico Katjo Jerič. Ostali izvoljeni člani upravnega in nadzornega odbora ter disciplinske komisije so: Miha Knavs, Anton Kljun, Miha Mišič, Matej Kljun, Marjeta Jerič, Ervin Kraševac in Gregor Ulčar.

Ustanovljena je bila tudi dijaška sekcija, katere člani bodo izvoljeni naknadno, namen sekcije pa je dejavnejše vključevanje dijakov v delo društva, ki bo spodbujalo in skrbelo za dejavnejše življenje mladih na Blokah, zato so vsi dijaki in študentje vabljeni, da se pridružijo in pripomorejo po svojih močeh in sposobnostih k uspehu.

In kaj so povedali udeleženci občnega zbora o klubu, koncertu in ostalih nedavnih dogodkih?



Toni Kljun

Z ustanovitvijo kluba hočemo mladi pokazati, da tudi mi znamo kaj narediti. Razlog, da mladina ni bila bolj dejavna v preteklosti, je najbrž prevelika

zadržanost. Koncert, ki smo ga organizirali, je bil odličen. Bil sem presenečen nad številom obiskovalcev.



Matej Mazij

Presenečen sem nad dogajanjem. Končno! Pomembno je, da smo samostojni, da pokažemo, da obstajamo in da znamo delati. V preteklosti nam je najbrž

manjkalo volje in pa pravega voditelja.

stanavljanje skega kluba BOŠ



**Tamara
Žgajnar**

Sem še dijakinja, a me vse dogajanje zanima, zato se bom skušala dejavno vključiti v delovanje kluba.



Ana Komidar

Dogajanje je vzpodbudno, a se bojim, da ne bo pravega odziva. Mladina je neresna in to je grozno. Najhuje se mi zdi to, da med vikendom

nimaš kaj početi in greš ven ter se ga napiješ. Potrebno je dobro oglaševanje in tako povezati mladino, druge rešitve ni.



Rok Žgajnar

Menim, da bomo bloško zaplankanost z lenobo rešili s klubom in povezovanjem z drugimi podobnimi organizacijami.



Toni Oražem

Odziv na ustanovnem občnem zboru je bil pričakovano slab, saj je potrebno najprej nekaj pokazati, nato pa bomo imeli tudi večjo udeležbo. Zaupam v bloško mladino, že sedaj se je namreč zbrala ekipa petnajstih ljudi, ki so zelo pridni. Vzroke za to, da ni bilo študentsko življenje bolj razvito že v preteklosti, vidim v tem, da na Blokah niti ni bilo veliko študentov, kajti če študiraš, imaš neko vizijo za prihodnost in to te spodbuja k delovanju.

V prihodnosti bo potrebno trdo delati, a

imam zaupanje v Bločane, ki so potrebovali neko vzpodbudo, ki je prišla z ustanovitvijo kluba.



Sašo Modic

Vesel sem, da se nekaj dogaja. Menim, da se je našla »taprava« mladina in zato bo klub uspel.



**Simona
Govednik**

Sem popolnoma navdušena nad klubom. Upam, da se bo odvijalo veliko zabavnih aktivnosti. Menim, da potrebujemo predvsem spodbudo in nismo leni, le bojimo se odgovornosti in izpostavljanja! Manjka nam malce korajže.



Mateja Kljun

Vesela sem, da se nekaj dogaja. Mislim, da je na Blokah malo študentov in je to vzrok, da se razgubimo po sosednjih krajih.



Marjeta Jerič

Zaenkrat še nisem slišala nobenih kritik na naš račun in mislim, da se morebitnih nasprotovanj v prihodnosti ne smemo ustrašiti. Potrebna je spodbuda in obrazložitev, da je naše početje dobro za vse. Malce sem užaljena, ker sem pričakovala večji odziv mladine nocojšnji večer, ko je potekala ustanovitev kluba.

Mnenja zbral in zapisal: Miha Knavs

Od strani

O globalizaciji

Trdijo, da smo v času globalizacije. Kaj pa to sploh je?

Pojem je sicer še tako svež, da ga še ni v slovarju, globalizacija kot pojav pa se odvija, po mnenju nekaterih, že kar nekaj deset let; začela naj bi se že z industrijsko revolucijo, kajti takrat so se pričele dobrine množično proizvajati po principu tekočega traku, kjer je izdelek popolnoma identičen izdelku, le-ti pa se nato prodajajo po vsem svetu.

Kuhinja je narejena v Italiji, knjiga natisnjena v Ameriki, sadje na mizi je iz Afrike, pivo s Češke, vse to pa se nahaja v vaši hiši. Ste torej globalni, vseobsegajoči, ste v svetu, kjer so vse dobrine dostopne vsem.

To je zelo lepo in prav. Črv skrbi pa vendar vrta dalje in postavlja vprašanja. Ali Italijan, ki si gradi hišo vgrajuje tudi Novolitove kombi plošče? In ali si Španec v Barceloni lahko privoščiti bloški krompir?

Če je to gospodarska globalizacija, potem obstaja tudi kulturna. Prek TV lahko spremljate razne kanale z vsega sveta in tako vsrkavate kulturo od vsepovsod. Ker pa je pop kultura trendovska in ker mora trende nekdo ustvariti, se pojavi problem, kdo bo ustvarjal to našo skupno, globalno kulturo.

Vse ni tako sanjsko, kot se sliši. Kaj se bo zgodilo z našo, slovensko kulturo, kdo jo bo spoštoval, ljubil, negoval, gradil in ohranjal, če pa imamo tujega na pretek? Sama se zagotovo ne bo. Globalizacija nas je zajela in temu se ni moč izogniti, edino, kar lahko posameznik stori, je, da še sam kaj prispeva k skupnim dobrinam.

Misliti pa je smiselno globalno. Na primer, da ansambel Wild Guitar, ali po naše Divja kitara, posname cede ter ga prodaja tudi v Londonu, oziroma povsod po svetu. Zakaj pa ne? Če mi poslušamo Rolling Stonse zakaj ne bi oni Divje kitare?

Globalizacija je tu, od nas je odvisno, kako se bo odvijala, zato je vredno premisleka, ali je vse tuje in bleščeče res tako lepo, da lahko postane naše hrepenenje ali je morebiti tudi domače kaj vredno. In tudi rek, manj je več, nam lahko pride prav.

Miha Knavs

Turnir v maliem nogometu

12. Minijev memorial

2. maja se je v Novi vasi odvijal že dvanajsti vsakoletni nogometni turnir, na katerem se spominjajo Jožeta Širaja – Minija iz Metulj. Mini je bil izjemen ljubitelj športa, še posebej pa nogometa in zato, v spomin nanj, prijatelji pripravljajo ta turnir.

Letos smo bili priče lepim nogometnim predstavam med osmimi ekipami, ki so večinoma prihajale z Blok oziroma ožje okolice. Ekipe so pokale veliko borbenost in srčnost v igri, nekateri so imeli več, drugi manj tehničnega znanja. Igrali so dvakrat po dvanajst minut, s štirimi igralci v polju in vratarjem. Prireditev se je začela že zgodaj popoldne, vrhunec s finalom, ki se že tradicionalno igra pod žarometi na asfaltnem igrišču, pa je potekalo v že kar pravih nogometnih urah. V finalu sta se srečali ekipi Kava Bar in ZK United, z rezultatom 2:1 pa so zmagali Barovci. Finale je upravičilo ime in je postreglo z imenitno

predstavo, v kateri so povsem zaslužno slavili nogometaši Kava Bara, ki so tudi sicer na turnirju pokazali največ. Tretje mesto so po izvajanju 6-metrovk, ki so v nogometu znane kot loterija, osvojili Sobotarji. Pohvaliti velja ekipo Avto M, ki so kljub mladosti pokazali veliko borbenost in željo, a jim je na koncu nekoliko zmanjkalo moči.

Prva tri moštva so dobila pokale in praktične nagrade, prvo uvrščena ekipa pa tudi prehodni pokal. Organizator se je vnovič izkazal in pripravil lepo športno-zabavno prireditev, na kateri ni manjkalo niti jedade in pijače.



Foto: Simon Korenjak

Preigravanje na tekmi ZK United proti Avto M

Končni vrstni red: 1. Kava Bar 2. ZK United 3. Sobotarji 4. Avto M 5. Lipa 6. Benfika 7. Dream Tim 8. Metulje

Miba Mišič

Kolesarska dirka

Po Sloveniji tudi preko Blok

Letos že deveta Dirka po Sloveniji je šla kot vsako leto tudi letos preko »prelaza« Runarsko, skozi Novo vas, proti Cerknici, s ciljem v Ajdovščini.

Od 7. do 12. maja se je po Sloveniji vozila karavana kolesarjev in kot vsako



Foto: Simon Korenjak

Gorski cilj na Runarskem

leto so prišli tudi na Bloke. Peta etapa (10. maj), dolžine 175 kilometrov s startom v Ivančni Gorici, je kolesarje vodila po območju Dolenjske, preko naših krajev, skozi Cerknico, Postojno, Razdrto, zaključila pa se je v Ajdovščini. Na koncu se je izkazalo da je bila odločilna ravno »naša«, peta etapa, saj je do takrat vodilnemu Deanu Podgorniku, sicer članu moštva Hit Casino, rumeno majico prevzel Rus Jevgenij Petrov (Mapei) in si v cilju privozil prednost, ki je zadostovala za končno

skupno zmago na dirki. In kako je izgledalo na Blokah? Gorski cilj na Runarskem je dobil Avstrijec Hannes Hempel (Bike Drive), ki je tudi v skupnem seštevku zbral največ točk v točkovanju gorskih ciljev (pikčasta majica). Avstrijec je vozil v ubežni skupini skupaj s še petimi kolesarji, med njimi tudi Petrov, imeli so minuto in pol prednosti pred glavnino, v kateri je bila tudi rumena majica, ki jo je tedaj še vedno nosil Podgornik. S primerno taktiko in pomočjo moštva je Petrov zaslužno dobil etapo in dirko.

Taka prireditev stane približno 60 milijonov tolarjev, organizatorji pa so v lanskem letu imeli za kar 4,5 milijonov tolarjev izgube. Klub temu mora taka prireditev ostati, saj to ni le promocija Slovenije, temveč lahko ob takem dogodku vidimo »na delu« tudi največje mojstre svetovnega kolesarstva.

Končni vrstni red: J. Petrov (Rus/Mapei) 24:21:21 2. D. Podgornik (Slo/Hit Casino) + 34 3. H. Hempel (Avt/Bike Drive) +1:01 4. M. Demarin (Hrv/HiT Casino) +1:02 ...

Vir: bicikel.com

Miba Mišič

Zaključni turnir v košarkarstvu

Krka pred Unionom Olimpije
Fragmat Cerknica

Po letu 1998, ko je Cerknica že gostila finalni turnir četverice, takrat pionirjev, so se cerkniški mladinci letos ponovno uvrstili med najboljše štiri. Organizacijo turnirja je zopet prevzel cerkniški košarkarski klub.

15. in 17. marca se je v Cerknici odvijal finalni turnir štirih najboljših mladinskih košarkarskih ekip v Sloveniji. Nastopala so moštva Krke iz Novega mesta, Uniona Olimpije iz Ljubljane, KK Domžale in gostitelj Fragmat Cerknica. Polfinalna para sta bila določena glede na vrstni red, ki so ga ekipe dosegle v predtekmovanju. V prvem polfinalu sta se srečali ekipi KK Domžale in Krke Novo mesto. Uspešnejše je bilo moštvo Krke, ki je z rezultatom 86:93 dokaj prepričljivo premagalo, po predtekmovanju sicer višje uvrščeno, ekipo Domžal. Drugi polfinale, ki je bil prava vaba za gledalce, pa je bil med domačim Fragmatom in Unionom Olimpijo. Kljub odlični borbenosti domačih igralcev se je preveč poznal primanjkljaj centimetrov in Ljubljančani, ki do finalnega turnirja niso izgubili niti ene tekme, so slavili z visokim rezultatom 57:96.

V slogu zadnjih let sta se v finalu srečali ekipi Krke in Uniona Olimpije.

Šport v šolskem letu 2001/2002 na OŠ Toneta Šraja – Aljoše

Veliki uspehi osnovnošolcev

Za vse ljudi ima ura samo šestdeset minut. Uspeh vsakega človeka pa je odvisen od tega, kako izkoristi te minute. Pri športnem delu šole so naši učenci v tem šolskem letu dobro izkoristili te minute.

Kljub majhnosti naše šole je bilo športno udejstvovanje v tem šolskem letu aktivno in uspešno. Najbolj smo bili dejavni v košarki, saj smo sodelovali v ŠKL in tudi v pionirskem festivalu za fante in dekleta, tako v mlajši kot v starejši kategoriji. Aktivni in uspešni smo bili tudi v atletiki.

Tudi letos smo sodelovali v ŠKL. Prvi del smo odigrali v notranjski ligi z ekipami Cerknice, Pivke in Ilirske Bistrice. Čeprav so te šole večje in njihovi košarkarji igrajo tudi v klubih, ki imajo za seboj veliko tekem, smo z njimi uspešno tekmovali in osvojili 3. mesto za ekipama OŠ Pivke in Cerknice. Kot tretje uvrščeni smo se uvrstili med 32 šol, ki so nadaljevale tek-

movanje na izpadanje. Tako smo se srečali z osnovno šolo Loče, ki je bila druga v celjski ligi in bili v dveh tekmah uspešnejši in se tako uvrstili med najboljših šestnajst šol. Tukaj pa nas je pričakala previsoka ovira osnovna šola Cvetke Golar iz Škofje Loke, ki je bila uspešnejša na obeh tekmah. S tem rezultatom smo bili zadovoljni, saj smo bili najmanjša šola in hkrati edina ekipa, ki ni imela klubskih igralcev ne pri dečkih ne pri deklicah med ekipami, ki so se uvrstile med šestnajst najuspešnejših šol v Sloveniji.

Trenirali smo dvakrat tedensko po eno uro. Ekipo so sestavljali: Valentina Glavan, Milanka Slavec, Vesna Jakopin, Mateja Ivančič, Tina Beroš, Sandra Obrovac, Tjaša Intihar, Polona Šivec, Barbara Ulčar, Katja Šivec, Urška Drobnič, Klemen Pavlič, Tomaž Doles, Miha Modic, Blaž Anzeljc, Jernej Škrabec, Tine Otoničar, Jure Hribar, Gregor Marolt, Matic Kotnik, Anže Anzeljc, Marko Milavec, Gašper Marolt in Tadej Kern.

V pionirskem festivalu so bile najuspešnejše starejše deklice, ki so osvojile 3. mesto na področnem prvenstvu. Tudi ostale ekipe so pokazale določen nivo znanja in zmagale nekaj tekem. Zadnje tri mesece so trenirali tudi učenci 4. razreda in

lepo napredovali. Tako se ob pridnem delu v naslednjih letih za prihodnost ni bati. Učenci pa močno pogrešajo klub, kjer bi lahko več trenirali in predvsem pridobili več izkušenj na tekmah.

V letošnjem šolskem letu smo se uspešno udeležili tudi atletskega področnega tekmovanja v Postojni. Nekaj najboljših uvrstitev: Helena Anzeljc 2. mesto sprint 60 m; Blaž Anzeljc 3. mesto skok v daljino; Mateja Intihar 3. mesto suvanje krogle; Štafeta 4 × 100m fantje (Marko Milavec, Blaž Anzeljc, Anže Anzeljc, Primož Cimprič) 3. mesto; Marko Milavec 4. mesto skok v višino; Jure Hribar 4. mesto suvanje krogle; Tadej Kern 4. mesto skok v daljino; Valentina Glavan 5. mesto skok v daljino; Tine Otoničar 6. mesto suvanje krogle; Anže Anzeljc 6. mesto tek 300 m; Primož Cimprič 7. mesto 300 m; Andreja Intihar 7. mesto 60 m.

Dva učenca pa sta se uvrstila na finale državnega prvenstva v Žalcu. To sta Helena Anzeljc, ki je izpadla v predteku na 60 m in Tadej Kern, ki je osvojil medaljo za 2. mesto v skoku v višino med mlajšimi učenci, kar je nedvomno zelo velik uspeh.

Vsi ti uspehi nam dajejo vzpodbudo in voljo za delo vnaprej. Še več kot uspehi pa so vredni zadovoljni obrazi naših otrok ob športnem udejstvovanju in njihovo tovarištvo in priпадnost ekipi. Zato jim moramo omogočiti še več športnih dejavnosti, kar bo vplivalo na boljše počutje in večjo samozavest.

Mentor Nace Farkaš

ki za mladince v Cerknici

onom Olimpijo, Cerknica četrti

Ob odlični igri obeh ekip in ob bučnem navijanju polne cerkniške dvorane so v dramatičnem koncu, s podaljškom do zmage in s tem do naslova državnih prvakov, prišli igralci iz Novega mesta, ki so bili v ključnih trenutkih bolj zbrani, imeli pa so tudi veliko sreče. Končni rezultat je bil 94:87. To je bil sploh prvi poraz ljubljanske ekipe v tem tekmovanju letos. V tekmi za tretje mesto pa sta se spopadla Fragmat in Domžale, tudi ta dvoboj se je dramatično razpletel. Tekma, ki je bila ves čas izjemno izenačena, v zadnjem trenutku pa so se igralcem iz Cerknice nekoliko zatresle roke in odločil je zadnji zgrešeni met domače ekipe. Rezultat je bil 79:81 za ekipo Domžal.

Za najboljšega igralca turnirja (MVP) je bil izbran Saša Mučič, ki je bil tudi najboljši strelec (50 točk). V najboljši peterki pa so bili Igor Ivaškovič, Miloš Mirkovič in Saša Mučič (vsi Krka Novo mesto), ter Danilo Šmigič in Erazem Lorbek (oba Union Olimpija). Na koncu moramo pohvaliti organizatorje, ki so zopet izjemno opravili svoje delo. Na vseh tekmah pa je bila dvorana polna do zadnjega sedeža. Ko bi se le cerkniški košarkarji lahko večkrat uvrstili na finalni turnir.

Miba Mišič

Navijaška skupina

Bloški srčki

Tudi letos se je zbralo enajst deklic in pod okriljem Športne košarkarske lige na šoli organiziralo navijaško skupino.

Treninge smo imele vsako sredo. Tu smo izbirale glasbo in sestavljale koreografijo. Pri delu smo bile kar uspešne in kmalu smo imele izdelan program, ki smo ga morale le izpiliti. Z vso vnemo smo vadile premete, skoke, promenade, dvige, glasno navijanje in še kaj.

Medse smo povabile tudi navijačico iz Ljubljane, ki nam je povedala oziroma nas je opozorila na nekatere pomanjkljivosti. Hitro smo jih odpravile in se prijavile na področno tekmovanje v Ilirski Bistrici.

Še vedno smo redno trenirale, tremo pa odpravljale na nastopih oziroma tekmah naših košarkarjev (deset nastopov). Povabljeni smo bile tudi na tekme KK Fragmat

Cerknica. Sodelovale smo na štirih tekmah in vzpodbujale zagrete igralce KK Fragmat. Tekmovali so s priznanimi klubi kot so: Union, Krka, Domžale. Tudi zaradi tega smo se še bolj potrudile.

Končno smo imele priložnost, da pokažemo naše delo še našim Bločanom. Nastopile smo na otvoritvi marketa v Novi vasi. Obiskovalci so bili nad našim nastopom zelo navdušeni. Marsikdo je bil zelo presenečen, saj je nastop navijačic v živo videl prvič.

Kaj pa udeležba na tekmovanju? Nismo se ga mogle udeležiti, saj je ravno v času tekmovanja na Blokah razsajala viroza in je bila večina navijačic bolnih.

Verjetno bomo z delom nadaljevale tudi v prihodnje.

Mentorica Kristina Hace

Konjerejsko društvo Martin Krpan

Blagoslov konj na jurjevo

Prav gotovo mnogi izmed vas ne veste, da imamo na Blokah, med drugimi društvi, tudi *konjerejsko društvo*. Da bi osvetlili delovanje tega društva, smo se napotili k Ivanu Lahu, doktorju veterinarske medicine, ki je bil pobudnik ustanovitve društva.

Konjerejsko društvo Martin Krpan je bilo ustanovljeno že leta 1994, v takrat še skupni občini Loška dolina, kot eno izmed

dejavnost pa se je sedaj že tako razvila, da ima praktično vsaka občina svoje konjerejsko društvo. Ivan Lah se s konji ukvarja



Fotografije: Tone Urbas

Domači župnik je namenil zbranim pod tremi mogočnimi lipami pred cerkvijo sv. Petra božji blagoslov

prvih takih društev v Sloveniji. Sedež imajo v Starem trgu, kjer tudi opravljajo vsa administrativna dela. Na začetku so bili člani predvsem s področja Loške doline, v zadnjem času pa »je vse več konjarjev tudi na Blokah. Večinski del,« pravi Ivan Lah, »ki je pripravljen sodelovati in delati je z Bloke. Dela je ogromno, vsega pa prav gotovo ne bi uspeli narediti sami, zato odlično sodelujemo z drugimi društvi, na primer z Velikimi Laščami.«

že 12 let in pravi, da za pristop k društvu ni nujno imeti konja, saj se ga da sposoditi, pomembno je le, da imaš konje res rad, vendar pa bo posameznika slej ko prej prijel, da si bo konja kupil tudi sam. Konji so postali del njegovega vsakdana, v zadnjih letih pa gre z njimi celo na dopust.

Pomemben del k prepoznavanju društva in občine pa se je zgodil 24. aprila,

na jurjevo, ko so na Studencu »požegnali« konje.

Kako ste dobili idejo za oživitev jurjevanja? »To je že star običaj, ko se je na ta dan »žegnalo« živali, predvsem konje. Sv. Jurij je zavetnik živali in včasih so na jurjevo vse živali pustili neprivežane, niti jim niso dajali dela. Cilj takega srečanja pa je družabnost. Tu ne gre brez harmonike, pa dobre jedalce in pijače. Ideja pa je bila, da bi na Blokah imeli čim več turistično zanimivih dogodkov. Taka srečanja pa so pomembna tudi za tiste, ki bi si konja morebiti radi kupili, saj se tu zbirajo pravi poznavalci konj in prav gotovo bi se kaj našlo tudi za prodajo.«

Društvo sodeluje predvsem z občino Loška dolina, od katere dobi skromna sredstva, svoje rezerve pa vidijo v sodelovanju z občino Bloke, ki bi prav tako lahko kaj prispevala k še boljšemu razvoju te dejavnosti.

Miha Mišič



Pavletovima dvojčicama je oče že v rani mladosti »vcepil« ljubezen do teh plemenitih živali



Blagoslova konj na Studencu se je udeležil tudi župan g. Jože Dolas z najmlajšim članom svoje družine

In s kakšno dejavnostjo se ukvarjate? »Treba je razlikovati med konjerejskim društvom in konjeniškim klubom. Konjeniški klub je tipično športno usmerjen in se udeležuje športnih tekmovanj. Društvo kot ga imamo mi, pa se ukvarja z obujanjem starih običajev. Udeležujemo se raznih povork in srečanj, potem so tu še prevozi porok in podobne prireditve.«

V klubu je trenutno 38 članov, ta

PGD Velike Bloke

Od besed k dejanju!

Po sprejetem programu dela za leto 2002, ki je bil sprejet na občnem zboru 23. februarja letos, smo začeli z izvajanjem nalog, ki smo si jih zadali kot prioritete.

Tako smo v začetku leta kupili novo

najsodobnejšo motorno brizgalno črpalko Ziegler, katera bo zamenjala dosedanje skoraj 30 let staro Rosenbaver.

Za novo črpalko smo plačali 2.700.000 SIT.

Koncem aprila smo uredili gasilsko dvorišče in obenem tudi položili betonske robnike in asfaltno prevleko (cca. 240 m²).

Ob tej priliki bi se zahvalili vsem, ki ste nam omogočili nakup toliko potrebne nove črpalke kakor tudi ureditev dvorišča z asfaltno prevleko. Naši donatorji so: občina Bloke, Novolit Nova vas, Kovinoplastika Lož, Danpol d.o.o. Vel. Bloke, nekateri samostojni podjetniki, člani društva ter krajani iz našega požarnega območja (Velike Bloke, Studeno, Radlek, Ulaka, Sleme, Rožanče, Hribarjevo, Sv.



Temeljna dela ureditve gasilskega dvorišča

PGD Velike Bloke

Državno mladinsko tekmovanje

V poletnem času si tekmovanja na področju gasilstva, za memorial Matevža Haceta kar sledijo na vseh nivojih do državnega.

Tako smo se tudi pionirji PGD Velike Bloke udeležili nekaj teh preizkušenj in bili tudi več ali manj uspešni.

V Borovnici smo se za »Notranjski pokal« 12. 5. 2002 udeležili regijskega tekmovanja in osvojili pokal za tretje mesto. Moram poudariti, da imamo v društvu večino pionirjev, ki so se letos prvič udeležili kakšnega tekmovanja.

Na Štajersko smo se podali v lepem sončnem jutru 18. 5. 2002 v Ločico ob Savinji (GZ Žalec) na državno mladinsko gasilsko tekmovanje, ki smo si ga izborili v lanskem letu na tekmovanjih do regijskega nivoja. Na Uncu so se nam na avtobusu pridružile mladinke, ki so v svoji kategoriji ob hudi konkurenci dosegle 30. mesto med najboljšimi v državi.

To tekmovanje je bilo prelomnica, saj sedaj na tekmovališčih čas merijo elektronsko, s čimer se izključujejo možnosti subjektivnega ocenjevanja.

Našo Notranjsko regijo je na tekmovanju zastopalo v kategoriji pionirji (7–11 let) šest ekip (od 82 nastopajočih). Dosegli so naslednje uvrstitve:

– Pionirji iz PGD Rovte (GZ Logatec) 35. mesto, PGD Borovnica (GZ Vrhnika)

39. mesto ter PGD Velike Bloke (GZ Cerknica) 27. mesto.

– Pionirke iz PGD Zaplana (GZ Vrhnika) 14. mesto, PGD Podlipa-Smrečje (GZ Logatec) 26. mesto ter PGD Brezovica pri Borovnici (GZ Vrhnika) 28. mesto.

Sledilo je pionirsko regijsko tekmovanje na Uncu, 8. 6. 2002 za prehodni pokal generala Rudolfa Maistra – Vojanova, ki naj bi po napovedih idejnega

vodje in organizatorja tekmovanja predsednika PGD Unec tov. Bogdana Urbarja postalo tradicionalno.

V konkurenci sedmih ekip so pionirji PGD Velike Bloke osvojili 1. mesto v skupni razvrstitvi, obenem pa osvojili prehodni pokal in s tem še enkrat dokazali, da so med najboljšimi v notranjski regiji ter da nastop na državnem tekmovanju ni bil zgolj slučajni dosežek naših pionirjev.

Zaželim jim v prihodnosti čim več takih ali še boljših rezultatov, ker so naš bloški glas ponesli v deveto vas.

Tomislav Beroš, mentor mladine



Mladi bloški gasilci

LD Nova vas

Z medvedom v sožitju – kdaj?

Številčnost oz. prenaseljenost rjavega medveda v našem naravnem okolju zbujajo skrb med Bločani že kar nekaj let. Skorajda ne mine dan, da ne bi slišal od domačinov, kje in kdaj se je pojavil ta kosmatinec. Dejstvo je, da je populacija rjavih medvedov v porastu, tako da se njegova številčnost iz leta v leto povečuje. Kje so meje sprejemljivega? Ali je ta meja že prekoračena? Če ne, kdaj bo? Kolikšna je primerna številčnost? Vse to so vprašanja, katera si Bloški lovci postavljamo vsakodnevno pri svojem delu ali pa v medsebojnih pogovorih. Vsi člani lovske družine smo enotnega mnenja, da je medvedov na našem območju dejansko preveč. Skrb za sožitje človeka z divjadjo je eden izmed osnovnih ciljev delovanja lovske družine, zato lovci tudi v primeru medveda ne sedimo križem rok. Naša opozorila pristojnim institucijam kot sta Zavod za gozdove in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano največkrat naletijo na gluha ušesa. Tako se moramo z problemom rjavega medveda na Blokah soočiti domačini sami.

Lovci smo si prizadevali zmanjšati njegovo številčnost do te mere, da ne bo predstavljala nazadovanja populacije, njegovo bivanje pa ne bo povzročalo negotovanja med domačini. Žal brezuspešno, kajti na višino odstrela nimamo nobenega vpliva že nekaj let. Zato je ukrep, s katerim se je lovška družina lotila velikega števila medvedov, zgolj preventivne narave.

Lovci poskušamo medveda, kolikor je le mogoče, zadržati globoko v gozdu, stran od urbanih središč na tak način, da ga preprečevalno krmimo s koruzo na Bloščku, Županščku in v Iški in z mrhovino na mrhovišču nad Metuljami. S tem želimo preprečiti dostop medveda do bližine vasi in s tem avtomatično omejiti škodo na drobnici, žitaricah, poljščinah, sadnem drevju in še čem. Ob tem se lovci zahvaljujemo lastnikom parcel, na katerih medveda krmimo. Ukrep preprečevalnega krmljenja izvaja lovška družina že kar nekaj let in to zelo uspešno. Kljub čedalje večjemu številu medvedov je škoda na materialnih

Nadaljevanje na naslednji strani

Trojica, Bočkovo, Zales, Hiten, Jeršanovo, Lovranovo, Pajkovo, Ograda, Malni).

Zahvala posebej velja našim gasilcem, ki so vestno opravili z akcijo pobiranja prostovoljnih prispevkov.

Vsem še enkrat iskrena hvala in lepo pozdravljeni z gasilskim na pomoč!

Miroslav Doles,
predsednik PGD Velike Bloke



Nova črpalka Ziegler

Klub zdravljenih alkoholikov Cerknica

Alkoholizem in urejanje odvisnosti od njega

V mesecu januarju letošnjega leta so zdravljeni alkoholiki, njihovi svojci in terapeuti dosedanjih dveh skupin za zdravo življenje, ki sta delovali v okviru Centra za socialno delo Cerknica, ustanovili društvo »Klub zdravljenih alkoholikov Cerknica«. Namen društva je rehabilitacija in resocializacija zdravljenih alkoholikov, ki se v društvo vključijo zaradi nadaljnjega življenja brez alkohola.

Člani uredniškega odbora Bloškega koraka so me povabili, da bi kaj napisal o samem društvu. Sam ocenjujem, da moram predhodno nekaj napisati o samem problemu, zaradi katerega smo ustanovili društvo Klub zdravljenih alkoholikov Cerknica. Če bi sedaj pisal skupaj tako o problemu alkoholizma kot o društvu, se bojim, da bi postal problem alkoholizma preveč zamegljen. Zato sem se odločil, da bom tokrat napisal samo o problemu alkoholizma, drugič pa samo o zdravljenju oziroma urejanju odvisnosti od alkoholizma.

Zadnje časa opažam, da tako v časopisih kot revijah veliko piše o težavah in stiskah ljudi, ki jim jih povzroča prekomerno uživanje alkoholnih pijač. Stalno obveščanje o škodljivih posledicah uživanja alkoholnih pijač je prav gotovo ustrezna informacija, saj na žalost po alkoholu posega čedalje večje število mladoletnih oseb. Da je temu tako, je več vzrokov. Glavni vzrok so družbene razmere, kjer je pitje normalno. Zato je tudi dostopnost do alkohola za vse legalna, enostavna. Alko-

holne pijače uživamo, ko praznujemo ali žalujemo. Z alkoholnimi pijačami nazdravimo rojstvu otroka in se poslavljamo od umrlega.

In kaj je alkoholizem?

S tem ko je medicina prevzela nase pristojnost zdravljenja alkoholizma, je bil ta pojav okvalificiran kot bolezen. Dr. Rugelj v svojih delih navaja, da alkoholizem ni bolezen, temveč zgrešen življenjski slog. To je življenjski slog z alkoholom zasvojenega človeka. Taka opredelitev človeku pušča vso odgovornost, ki je neločljivo povezana s svobodo, medtem ko postavljanje diagnoz – predvsem na področju duševnega zdravja, človeku odvzema odgovornost in ga postavlja v položaj objekta. Če alkoholizem z vsemi njegovimi fazami razvoja sprejmemo kot zgrešen življenjski slog, to pomeni tudi potrebo po spremembi le-tega, če naj se človek reši spon zasvojenosti.

Če hočemo videti vse škodljive posledice čezmernega pitja alkoholnih pijač za človeka in njegovo socialno okolje, določimo alkoholne motnje po šestih

razsežnostih celostne podobe človeka:

1. telesne motnje – za alkoholizem so značilne določene bolezni živčnega sistema (bledež, halucinacije, božjast ali epilepsija, ljubosumna blodnjavost, bebvost ali demenca), jeter, želodca in prebavil (vnetje ali gastritis, rane), srca in ožilja (kronično razširjene kapilare), trebušne slinavke, ledvic, pogoste so pa tudi telesne poškodbe zaradi nesreč v pijanosti;
2. duševne motnje in bolezni;
3. duhovne motnje – zlasti oženje človekove svobode in odgovornosti;
4. motnje medsebojnih odnosov in sožitja v družini, službi in družbi; med socialne motnje sodi materialna revščina zaradi alkoholizma
5. razvojne motnje, ki se kažejo v človekovem zaostajanju ali celo nazadovanju v primerjavi s stvarnimi zmožnostmi in možnostmi in
6. bivanjske motnje, ki se kažejo v otopevanju volje do smisla in smiselni dezorientaciji.

Alkoholne motnje nastopijo pri napredovanju alkoholizma praviloma najprej in najhuje v medsebojnih odnosih v zakonu in družini. V konkretni socialni pojavnosti se vse alkoholne motnje med seboj zelo prepletajo in vzvratno krepijo druga drugo.

In kako preprečiti, da se ne bi tudi pri meni pojavile alkoholne motnje? V medijih velikokrat zasledim besedi »zmerno pitje«. V teh dveh besedah je mišljeno pitje alkoholnih pijač, ki ne povzroča niti pivcu niti njegovi okolici škode in težav na

Nadaljevanje s prejšnje strani
dobrinah od te vrste zveri še kar sprejemljiva. Če se škoda od medveda na materialnih dobrinah lahko plača z denarjem, včasih bolj, včasih manj ugodno za oškodovanca, pa se škode na človeškem zdravju ne da ovrednotiti z denarjem.

Tega se moramo zavedati še posebej tisti, ki dnevno zahajamo v domače gozdove, s tem pa medvedom naproti. Možnost srečanja je ob trenutni številčnosti medvedov dosti večja kot pred leti. Previdnost je mati modrosti, zato med hojo po gozdu kar previdno. Ni potrebno zbujati

ne vem kakšnega hrupa in s tem vznemirjati ptic in ostalih živali, zadostuje že, da se naglas pogovarjamo, si žvižgamo znano melodijo ali sem ter tja s palico udarimo ob drevo. Njegov sluh in voh je izrazit, zato se bo v takem primeru pravočasno umaknil na varno, kajti njegov strah pred človekom še vedno obstaja. Medved je človeku le redko nevaren. V normalnih okoliščinah se človeku umakne ali pred njim zbeži. Najbolj verjetni vzroki, da medved napade, so takrat, ko medvedka brani mladiče, ko je ranjen ali obstreljen ali če ga presenetimo pri plenu ali pri hranjenju. Ne glede na

to je bolje, da se ga izognemo, kajti bližnje srečanje z njim (tudi če se vse srečno izteče) nam bo zagotovo ostalo v trajnem spominu. Ne pozabimo, da so medvedi

Obvestilo kmetovalcem!

LD Nova vas prosi vse kmetovalce, ki bodo v času poleganja srn opravljali košnjo njiv in travnikov, da te predhodno pregledajo in na ta način poskušajo preprečiti škodo na mladičih srn. Če pa že pokosite mladiča, vas prosimo, da brez strahu to v čim krajšem času sporočite najbližjemu lovcu LD Nova vas, ker število izgub srnjih mladičev od strojne košnje opravičuje njihov odstrel.



Foto: Janez Mišč

Pod Žgajnarjevo gmajno pri Metuljah sta se v maju neki dan veslo zabavala in pozirala fotografom dva medveda

nobenem področju. Ni pa nobenih raziskav, koliko je tako pitje v resnici možno. Sam bi opozoril, da je pogosto (vsakodnevno) pitje alkoholnih pijač ne glede na količino, zelo nevarno. Vedeti moramo, da je zasvojenost potreba, ki se razvije postopoma, bolj ali manj naglo s privajanjem na določeno psihoaktivno snov (alkohol, nikotin, mamila) ali obliko vedenja (igre na srečo). Zasvojenost je umetna potreba po nečem, kar človeku po naravi ni potrebno, ampak je zanj tujek, na katerega se mora človekov organizem, duševnost in druge razsežnosti nasilno prilagoditi, pri čemer se pokvarijo naravni obrambni mehanizmi. Zasvojenost je škodljiva potreba. Njene kvarne posledice se kažejo na vseh človekovih razsežnostih.

Pri svojem delu terapevta sem ugotovil, da so osebe, ki so se odločile za zdravljenje odvisnosti od alkohola, v življenju večkrat opozorili: »Ali ne piješ preveč? Ali ne posegaš prepogosto po alkoholu?« Ti dve vprašanji lahko vzamemo kot merilo, ko se moramo nad svojim početjem zamisliti.

Da odpravimo sum glede naše odvisnosti (v alkoholologiji pojem za duševno in telesno potrebo po pitju alkoholnih pijač), je možno opraviti sledeči test: enkrat letno se šest tednov zdržati vsakega pitja alkoholnih pijač.

Viri (nadaljnje branje):

- Jože Ramovš (1999): Slovar socialno alkoholološkega izrazja
- Tone Kladnik (1996): Alkoholizem – zgrešen življenjski slog

Bojan Jerič, dipl. soc. delavec

največje zveri na zemlji.

Medved je prebivalec naših gozdov od pradavnine dalje. To pričajo najdbe okostij jamskega medveda v Križni jami. Medved je okras in ponos notranjskih gozdov in nam ga zavidajo bogate evropske države. Če smo se v preteklosti z njim ponašali, nam je sedaj zaradi prenaseljenosti prešel v breme. Kdo je kriv za to? Lovska zveza Slovenije, naravovarstveniki ali biologi v Ljubljani? Ne ozirajte se na besede enih in drugih medved živi svoje življenje.

Pretiravanje s prenaseljenostjo na tako majhnem prostoru medvedu, s tem pa posledično tudi ljudem, ki z njim živimo, bolj škoduje kot koristi. Žal o njegovi številčnosti v našem prostoru odločajo zgolj politiki, ki se na stroko zelo slabo razumejo. Sprašujem se, če bodo v primeru resnih konfliktov človeka z medvedom kdaj za to tudi odgovarjali.

Franc Primožič ml.

Medobčinsko društvo invalidov

Dominik Otoničar



Dominik Otoničar na klopi pred domačo hišo

Med nami živi tudi prijazen, dobrovoljen fant, invalid, sicer malo počasnejših misli – prav zato je prav, da tudi njega predstavimo v našem bloškem časopisu.

Dominik Otoničar živi sam v stari hiši pri Sv. Trojici.

Mama Zofija mu je pred osmimi leti umrla, kar ga je sicer zelo prizadelo, vendar kljub temu zmore sam skrbeti zase. Mama ga je namreč naučila samostojnosti in veliko drobnih, a za življenje silno pomembnih reči.

V njegovem vsakdanu vlada natančnost in red, odražajo se ročne spretnosti, kdor pa ga malo bolje spozna, uvidi, da se v njem skriva tudi malo umetniške žilice. Rad ima glasbo, še raje pa riše. Riše in slika z barvami in materiali, ki jih ima, ali pa kakor se pač znajde. S svojimi izdelki je sodeloval tudi na razstavi ročnih del društva invalidov v Cerknici.

Dominik ni več otrok, saj bo letos septembra dopolnil že 45 let. Fizično je krhek in droben, občutljiv in tudi bolj rahlega zdravja, a vedno tudi nasmejan.

Vse svoje življenje je preživel z mamo Zofijo in ko je ona še bila pri močeh, sta hodila po dlinah, da sta se nekako preživela, pozimi pa delala zobotrebce. Prodaja le-teh, pred toliko leti, ko na Bloški planoti ni bilo nobene zaposlitve, je bil edini vir dohodka za revne in od tovarn oddaljene podeželane.

Mi vsi, ki bolj poznamo njegovo zgo-

dovino in težko življenje, bi si ga lahko vzeli za vzgled. Njegovo izražanje je sicer bolj težavno in včasih za nepoznavalca slabše razumljivo, vendar on razume marsikaj. Obdeluje gredo, njivice, ima polno rož, tudi na oknih v hiši, pridelal si vso zelenjavo, redi nekaj zajčkov, nekaj kokoši, ima mačka, dve papigi, skuha si sam, speče si potico za praznike, jabolčni zavitek za nedeljo itd. Najraje pa ima, pravi, meso.

Pohvalo moram izraziti Dominikovi dobri sosed Seljakovi Faniki, ki mu je v veliko pomoč in glavna opora.

Vsa Dominikova pridnost in prizadevanje pa seveda ne bi zadoščalo za življenje. Od ministrstva za delo, družino in soc. zadeve dobi denarno podporo, tako da ob pomoči in malo tudi ob kontroli sosede Fanike finančno »pride skozi mesec«.

Od svojih dohodkov si je prihranil tudi za novo kolo, s katerim se popelje do trgovine v Blokah ali Novi vasi, pa tudi do Cerknice za »večje nakupe«.

Medobčinsko društvo invalidov mu tudi brezplačno omogoči udeležbo na naših srečanjih, piknikih in izletih. Z nami je že bil na morju, v toplicah, na planinskem pohodu na vrhu Snežnika itd. Seveda mu je potrebna pri tem družba in nadzor člana našega društva. Torej, člani, povabite in vzemite ga s seboj!

Kot že iz napisanega lahko razberemo, je Dominik izredno delaven. Sam si pripravlja kurjavo, vsako leto pa mu tudi društvo preskrbi nekaj drv. Tudi vejevje nabira po bližnjih gmajnah in ga z vozičkom vozi domov. Če je tega več, mu tudi kakšen sosed rad popelje s traktorjem.

Lastnik hiše, v kateri Dominik živi, je tudi dober človek, saj ga, kljub adaptaciji in preurejanju stare hiše, ne preganja.

Dominik, mislim, je po svoje srečen, saj ve, da ga imamo krajani, ki ga poznamo, radi, pa tudi »mestni« mu prinesejo toliko oblačil, da je omara že skoraj premajhna.

Občasno dobi tudi nekaj hrane od Karitas, društva invalidov in Rdečega križa, obišče ga tudi cerkniška socialna delavka, največkrat pa, kot že napisano, sosedova Fani.

Kljub drugačnosti je Dominik Otoničar v glavnem zadovoljen in srečen predvsem zato, ker zaenkrat še lahko sam živi v svetu, ki ga je navajen, to je v prelepi naravi in v »svoji« stari hiši pri Sv. Trojici na Blokah.

*Večkrat sem ga obiskala in to zapisala,
Jožica Škerlj, MDI*

Društvo upokojencev Nova vas

Starost ni ovira

Naj se Bločanom predstavimo tudi upokojenci, združeni v društvo. Lansko leto smo izvolili nov odbor in določili vodje posameznih sekcij.

Zelo priljubljena je dejavnost izletov. Že lansko leto smo se popeljali do Planice in nato čez Vršič v Trento in skozi Idrijo domov. Naši člani so spoznali, da je na potovanjih prijetno, saj med potjo spoznavamo kraje, ljudi in zgodovino naše domovine, obenem pa se sproščeno pogovorimo z ostalimi člani, zapojemo in pozabimo na vsakdanje težave, celo na bolezen.

Letos aprila smo odšli na našo obalo.

Ogledali smo si lukco Koper, obiskali Piran, Portorož, Sečovelje in Izolo. Bilo je prijetno in vsi udeleženci že težko čakamo še dveh izletov v tem letu. Najprej bomo odšli na Štajersko (Celje, Rogaška Slatina, Haloze, Ptuj, Ptuj). V jeseni pa bomo stopili čez mejo v Italijo (Gorica, Čedad, Videm, Rezija).

Lahko smo zadovoljni z udeležbo, saj se hitro zbere 50 udeležencev, kar je za poln avtobus.

Vabimo ostale upokojence naše občine, da se nam pridružijo.

Za izletniško sekcijo:

Alojz Kranjc



Upokojenci na gradu Socerb

Ivanka praznovala 93

Vaščanka Ivana Zgonc, po domače Pavlova Johana, je praznovala svojo 93. pomlad.



Foto: Tomislav Beroš

Ivanka Zgonc pri 93-ih še čila in zdrava

Rodila se je 11. aprila leta 1909 v Velikih Blokah št. 25.

V dneh praznovanja smo jo na njenem domu obiskali člani vaškega odbora Velike Bloke – Ulaka. Našli smo jo ob krušni peči v veliki sobi stare hiše.

Vrata nam je odprl njen skrbnik g. Alojz Mramor ml. z Ulake in se nam

SLS Bloke

Letni občni zbor

V soboto, 20. aprila, smo se zbrali člani SLS – Slovenske ljudske stranke na letnem občnem zboru. Obravnavali smo delo naše stranke v preteklem letu, potrdili

in izvolili nove delovne organe ter se dogovorili o pripravah na bližajoče se občinske volitve.

Bojan Kraševac, predsednik SLS Bloke



Na občnem zboru Slovenske ljudske stranke

Šmarnice na

Mesec maj, ko narava obleče najlepšo obleko, je posvečen Božji materi Mariji. V ta namen se že od nekdaj vsak večer ljudje zbirajo k šmarničnim pobožnostim. Vsako leto se bere neko zgodbo ali življenjepis kakšnega svetnika skozi cel mesec. Letos smo lahko vsak dan poslušali življenjsko zgodbo drugega svetnika.

Včasih je bila pri Sv. Trojici vsak dan zvečer maša in namesto pridige je župnik prebral šmarnice za tisti dan. Udeležba je bila kar velika, saj so imele družine takrat veliko otrok, k šmarnicam pa so hodile tudi gospodinje, saj niso bile po službah in so do večera že postorile vse potrebno. Šmarnice pa so z veliko udeležbo potekale tudi po obeh podružnicah. V zadnjih 50 letih je obisk upadel, tako da danes šmarnice potekajo le še pri sv. Urhu in pri družini Ponikvar na Lovranovem.

In zakaj niso šmarnice več pri Sveti

Zgonc 3. rojstni dan

pridružil ob prijetnem klepetu s slavljenko.

Kolikor ji je spomin segel nazaj v preteklost, nam je nekoliko razkrila svojo dolgo življenjsko zgodbo.

V kmečki Pavlovi družini je bilo več otrok. Za preživetje družine je bilo potrebno delo iskati tudi drugje, v drugih krajih daleč od doma. Ivano je življenjska pot zanesla kot služkinjo v Beograd. Po nekaj letih dela se je mlado dekle vrnilo v domači kraj.

Služenje je nadaljevala na posestvu Lahovo. Pred upokojitvijo je več let delala v tovarni pohištva v Martinjaku. Povedati je treba, da je na delo hodila vsak dan peš ali s kolesom, ves ta čas pa je bilo potrebno poskrbeti tudi za kmetijo.

Skozi razgovor smo izvedeli, da je zelo zadovoljna s svojim skrbnikom. Še posebej je poudarila, kako so jo v času bolezni mesec dni hranili »na žlico« z očetom Alojzom Mramorjem st. Pohvala pa je bila izrečena tudi prizadevnima sosedoma Dondić ter Jeršanovi Justini.

Našega obiska s skromnim darilom je bila slavljenka zelo vesela in ob ugotovitvi, da je zelo dobro oskrbovana, smo ji zaželeli, da jesen svojega življenja preživi v zdravju in lepi besedi v svoji rojstni hiši.

Miroslav Doles,

predsednik vaškega odbora Velike Bloke – Ulaka

Vreme na Blokah v letošnji pomladi

Toplo in suho je bilo

Pravijo, da kadar se nimamo o čem pogovarjati, se menimo o vremenu. No, letos se v juniju bolj pogovarjamo o nogometu. Ampak vseeno bo naše bralce po svetu zanimalo, kakšno pomlad smo imeli letos na Blokah. Naše glasilo namreč pošiljamo Bločanom na vse kontinente, samo v Afriko ne.

Letošnja pomlad je bila nadpovprečno topla podobno kot drugod po Sloveniji. Čeprav se je v začetku marca in ob koncu marca živo srebro kar šestnajstkrat spustilo pod ničlo, je bila povprečna mesečna temperatura 5 °C. Na prvi pomladanski dan je bilo kar 19 °C. V aprilu je bila povprečna temperatura 6,5 °C, šestkrat je bila pod ničlo, nazadnje 28. aprila –2 °C. V začetku meseca maja je bilo še hladno, nato pa je bilo celo med »ledenimi možmi« (12. – 14. maja) znatno topleje. Tudi pregovorno mokra Zofka (15. maja) je letos zatajila. Povprečna temperatura je bila kar 14 °C. Zato običajne majske slane ni bilo.

Druga značilnost letošnje pomladi je sorazmerno malo padavin. Marec ali sušec je letos opravičil svoje domače ime. Padlo je komaj 15 mm dežja. April je to nadoknadil z obilnimi padavinami. V 18 dneh je padlo kar 210 mm; 9. in 10. aprila pa je močno snežilo, 35 cm debela snežna odeja je obležala kar 5 dni. Tudi maja je bilo manj padavin. Na meteorološki postaji v Novi vasi smo namerili 99 mm.

V letošnjih prvih petih mesecih je

bilo na Blokah skupaj 430 mm padavin, kar je komaj 80 % dolgoletnega povprečja.

Kaj bo prineslo poletje? Spominimo se stare kmečke modrosti, da je Medard (8. junija) tisti, ki kroji vreme v začetku poletja. Včasih so rekli: »Kakor se na Medarda zdani, tako vreme 40 dni drži.« No, letos je bilo na ta dan zjutraj sončno, nato je bilo pa kar nekaj dežja.

Zakaj ima Medard tak vpliv na vreme, si preberite na predzadnji strani, kjer to pojasnjuje Obloški Tonček.

France Škrabec

Knjižnica Nova vas

Obvestilo

Knjižnica bo med počitnicami odprta:

– v četrtek, 4. julija 2002, od 10. – 12. ure in

– v četrtek, 8. avgusta 2002, od 10. – 12. ure.

Knjižničarka Martina Kočevar

Lovranovem

Trojci? Eden od vzrokov je to, da so vsi »šmarničarji« doma iz Lovranovega,



Foto: Simon Korenjak

Na Lovranovem se nas je pri šmarnicah vsak dan zbralo okoli dvajset

Jeršenovega ali Malnov. Tako so se lansko leto dogovorili z Albino in Renatom Ponikvar, da bodo imeli šmarnice kar pri njih, pred hišo oz. v garaži v primeru slabega vremena. Dekleta so vsak večer

naredile oltarček in ga primerno okrasile. Na mizi je bil kipec Marije, na obeh straneh pa šopek vsak dan sveže nabranih cvetic.

Navada je, da šmarnice vodijo učenci višjih razredov. Tako sta jih letos vodila Aljaž in Anita. Aljaž je molil in bral šmarnično branje, Anita pa litanije. S svojim petjem in glasnim odgovarjanjem pa je sodelovalo še okrog 18 osnovnošolskih in predšolskih otrok. Seveda pa je bilo tudi nekaj odraslih vedno zraven.

Otroci so cele šmarnice zbrano in tiho poslušali. Na koncu jim je Aljaž razdelil listke, ki so jih letos lepili na poseben karton. Potem pa je bila navadno na sporedu »fuzbal tekma«, katere udeležence so bile, poleg fantov, tudi punce. Pa tudi kakšna sladkarija ni nikoli manjkala. Nedaleč stran je tudi gugalnica, katera cel mesec ni počivala niti en sam dan.

Otroci so cel mesec pridno hodili k šmarnicam, zdaj pa se najbolj veselijo nagradnega izleta.

Anja Kraševac

Pregled skozi čas

V marčevski številki Bloškega koraka je objavljen odziv Antona Drobniča na pesnitev avtorja »Blokarija« o preteklih dogajanjih na Bloški planoti. V svoji pesnitvi je Blokar med drugim v preprostih stihih zapisal, da so Italijani med drugo svetovno vojno sprli in oborožili Slovence, da zatrejo upor (proti okupatorju). Drobnič zavrača takšno misel v obširnem članku, katerega očitni cilj pa je čim bolj očrtni in omalovažiti partizanstvo in narodnoosvobodilni boj. Po njegovem je bil partizanski upor proti okupatorju nepomemben, postranska stvar in samo krinka za komunistično revolucijo. Partizani naj bi s svojim nasiljem nad ljudmi povzročili nastanek vaških straž in bili odgovorni za narodni razdor itd.

Skrajno negativna stališča g. Drobniča do vsega, kar je povezano z NOB, so znana, saj jih ponavlja ob vsaki priliki. (Pred kratkim jih je npr. s pravim besom izrazil v kritikah Enciklopedije Slovenije zaradi njenih vsebin o NOB.) Pričadela pa me je objava takšnega članka v glasilu Bloški korak in to prav v času, ko so ponovno vznikale pobude o narodni spravi in preseganju sporov iz preteklosti s pozivi, da se medvojno sovraštvo ne prenaša na sedanje in prihodnje rodove. Menim, da glasilo Bloški korak ni namenjeno objavljanju takšnih besedil. Pričakovati je, da se bodo v zvezi s podatki in ocenami iz navedenega članka želeli slišati tudi drugi in drugačni glasovi. To je tudi namen tega prispevka.

Okupacija Slovenije je bila gotovo največje zlo, ki ga lahko doživi nek narod. Odveč je ponavljati zgodovinsko resnico, da so se narodno zavedni Slovenci, združeni v Osvobodilni fronti okupatorju takoj uprli in se proti njemu z vsemi silami in močmi štiri leta bojevali. Slovenci so se vse bolj množično vključevali v osvobodilno gibanje tudi zato, ker so pričakovali in zahtevali tudi spremembe v družbenem življenju, zlasti na socialnem področju.

Medtem pa so se uradni predstavniki Slovenije in tudi katoliške cerkve takoj po okupaciji z javnimi

obiski pri Visokem komisarju za Ljubljansko pokrajino Grazzioliju poklonili italijanskemu okupatorju in mu izrazili vso lojalnost. Kmalu so mu ponudili tudi svojo pomoč. Pod okriljem okupatorja so ustanavljali vaške straže in MVAC (pod italijansko okupacijo) ter domobranstva (pod nemško okupacijo). Te enote so dobile od okupatorja tudi orožje in sodelovale z njim v bojih zoper partizansko vojsko. Svoje protinardno početje pa so zakrivali z govorenjem, da branijo vero, Boga in Cerkev pred brezbožnim in zločinskim boljševizmom in komunizmom. (Vemo pa, da so bili v partizanskih vrstah večinoma verni ljudje.) — Znani zgodovinar in analitik takratnih dogajanj Peršin (sedaj je predsednik komisije, ki raziskuje povojna grobišča) je zapisal: Že predvojni katolicizem je vodil fašizacijo slovenske družbe, med vojno pa je opazni del Cerkve zagrešil kolaboracijo. In dalje: Iz strahu pred družbenimi spremembami so se slovenski politični konservativci skupaj z okupatorjem bojevali zoper slovensko narodnoosvobodilno gibanje.

Vaške straže so bile večinoma res ustanovljene koncem poletja in v jeseni 1942. Vendar so bile ideje za njihovo organiziranje podane že dasti prej. Prvi pobudnik »oboroževanja domačih ljudi«, ki naj bi v sodelovanju z italijansko varnostno službo »vzdrževali red«, je bil teolog dr. Ehrlich, ki je že 1. 4. 1942 s tem priporočilom izročil italijanskim oblastem posebno spomenico. Za njim je svojo spomenico poslal v Rim tudi nekdanji ban dr. Natlačen in v njej predlagal kot edino rešitev »oboroženo organizacijo za obrambo ljudstva«. Ljubljanski škof dr. Rožman pa je dne 12. 9. 1942 poveljniku italijanskega XI. Armadnega korpusa poslal spomenico, v kateri je zapisal:

»Dovolite ustanoviti v vseh krajih oborožene varnostne straže...« To je bilo po njegovih navedbah pomembno, »ker italijanski vojaki ne vedo za uporne ljudi«.

Takšna stališča in zahteve kapitulantskih slovenskih veljakov so privedla do ustanavljanja belogardističnih vaških straž, ki so se v drugi polovici leta 1942 prelevile v Prostovoljno protikomunistično policijo — MVAC (To ime je oboroženim »domačim ljudem« nadel

italijanski general Roata. Istega meseca so bile vaške straže ustanovljene tudi v nekaterih bloških vaseh, njihov prvi poveljnik pa je z uradnim imenovanjem in oborožitvijo italijanskih oblasti postal župnik Hren. To se je zgodilo v obdobju najhujših stisk ljudi na Notranjskem in Dolenjskem pod italijansko okupacijo. Ves mesec julij in še del avgusta 1942 je v naših krajih divjala največja italijanska t.i. Roška ofenziva, v kateri so bili pobiti ali odvedeni v internacijo na Rab mnogi rodoljubi, tudi številni Bločani, vsakdo, za katerega je bil podan najmanjši sum, da sodeluje v narodno osvobodilnem gibanju. V komisiji, ki je takrat o tem sprejemala usodne odločitve je sodeloval tudi bloški župnik. On in njegov kaplan Tomažin, z nekaj somišljeniki, so bili tudi glavni agitatorji za ustanavljanje postojank be-ga na Blokab. S propagando o nujnosti boja proti boljševizmu in komunizmu in grožnjami siceršnje internacije so zavedli precejšnje število bloških fantov, ki so pristopili v vaške straže in v MVAC ter pozneje v domobransko vojsko. Na strani okupatorjev so se borili proti partizanski vojski ter izvajali nasilje in številne zločine nad sodelavci Osvobodilne fronte, po vojni pa so na žalost tudi sami nesrečno končali. Danes je mogoče razumeti njihovo zmoto in zgrešene odločitve, nemogoče pa je razumeti tiste posameznike, ki še vedno trmasto vztrajajo pri stališču, da je bilo njihovo ravnanje pravilno in da je bil prav za prav za Slovence poguben partizanski osvobodilni boj. Samo upati je, da jim ljudje, ki so bili med vojno kakor koli prizadeti, tokrat ne bodo sledili, saj sicer s takšnimi nastopi ne bomo dosegli sprave.

Glede žrtev, ki jih navaja Anton Drobnič v svojem članku, pa tole: V vsaki vojni padajo žrtve na vseh straneh. S poglobitnim ciljem boja proti okupatorju in za osvoboditev slovenskega naroda se je pri nas nujno vodil tudi boj zoper omenjene domače kvislinške enote ter njihove sodelavce. Če so nekateri, kljub predhodnim opozorilom nadaljevali s svojim protinardnim početjem, so bili tudi kaznovani. (Na Blokab je bilo takšnih primerov zelo malo, zato si jih je Drobnič »izposodil« še v sosednjih občinah.) Ni pa pošteno navajati samo imena žrtev, povedati

je treba tudi razloge, zaradi katerih so nastale. Prav tako je treba navesti žrtve tudi na drugi strani, katerim so vzeta življenja zaradi drugih, tj. rodoljubnih in svobodoljubnih razlogov. In v tem je med njimi bistvena razlika. Velika razlika je tudi v njihovem številu. Uradna komisija, ki vodi projekt raziskav žrtev na Slovenskem med drugo svetovno vojno, je pravkar objavila svoje prvo poročilo, v katerem je navedeno, da je bilo največ žrtev med partizanskimi borci (21.800), nato sledijo civilisti (očitno sodelavci NOG) (19.980), žrtev civilistov v protipartizanskem taboru pa je evidentiranih 3.410.

Vendar se pomen in veličina osvobodilnega boja ne more meriti samo po številu žrtev. Največji njegov pomen je v tem, da je bil to boj za osvoboditev izpod okupacije in da smo z njim — glede na naše možnosti (omenim naj samo rušenje sovražnikovih preskrbovalnih poti in večje tukajšnje zadrževanje njegovih enot, ki bi jih sicer uporabil na drugih frontah) — prispevali pomemben delež k velikemu boju zavezniških sil, in k naši skupni zmagi nad nacifašizmom.

Notranjska je bila žibelka partizanstva, kot je zapisal pisatelj Ferdo Godina. Pa vendar je udeležba Bločanov, širši popis njihovih borcev in žrtev NOB, popis in ocena oškodovanja njihovega premoženja itd., ostalo premalo raziskano področje. Kdo so bili borci NOB, kdo aktivisti OF in njihovi sodelavci, kje so bile njihove javke, zbirališča in oporišča, kakšni boji so se tukaj vodili, kje so bile speljane kurirske poti, kateri ljudje so bili odvedeni v internacijo in kdo je tam umrl? Vse to in še drugo, kar je povezano z narodno osvobodilnim bojem na Blokab bi bilo vredno raziskati, proučiti in zapisati ter oteti pozabi. Mnoge občine na Slovenskem imajo o tem urejene vzorne opise in kronike. To področje, ki vse bolj postaja zgodovina, bi bilo zanimivo delo za mlade raziskovalce, tudi za šolsko mladino. Za narodovo zgodovino pa vsekakor bolj pomembno, kot iskanje sledi za rimskimi najdbami in utrdami na slovenskih tleh. Tudi uredništva Blaškega koraka bi lahko vzpodbujala in usmerjala takšne aktivnosti.

Stane Kotnik, Ljubljana

Spoštovano uredništvo**Bloškega koraka!!**

Vedno, ko dobim v roke številko Bloškega koraka, si rečem: takoj ga naročim. In do prihodnjega takega srečanja z njim ostane samo pri trdnem sklepu. Prvič mi ga je ob obisku prinesel Froletov Tone, potem pa sem ga spremljala doma pri atu, ki pa me zelo malo vidi. Zdaj upam, da bo sklep postal tudi dejstvo in tehnologiji se moram zahvaliti, da ne bo samo ena prazna obljuba več na svetu.

Sicer pa sem čistokrvna Bločanka, ki pa že kar nekaj let služi kruh na Goriškem in vse tako kaže, da bom tukaj tudi ostala. Priznam, da je bila Gorica zame Kalifornija, vsaj v prvih letih, ko sem sneg videla samo na Lokvah in sem si vedno oddahnila: tam kar bodi, si zelo lep, ampak v Gorico mi pa nikar ne hodi. Zdelo se mi je, da imam snega in mraza za celo življenje dovolj. Spreminja se klima, pa človek tudi. Letos sem šla sneg celo na Lokve pogledat, da le ne bom požabila kakšen je. Blok pa človek ne pozabi, čeprav jih velikokrat daje v isto malbo s tistim znanim: devet mesecev zima, tri mesece mraz. Ob zadnjem obisku me je ata popravil: šest mesecev zima, šest mesecev mraz. Torej trditev o spremembah še kako drži!

Nad podobo Vašega časopisa sem zelo presenečena in mi je res všeč. Čeprav se obrazi ljudi spreminjajo in velikokrat ne vem, kam bi koga dala, ampak saj moja generacija šele prihaja! In če drugega ne, se Obloškemu Tončku vedno od srca nasmejim, pa ne samo jaz. Seveda moram ostalim velikokrat »prevajati«, pa saj po tolikih letih še mene vedno ne razumejo, ker tako zvesto tolčem svojo »bloščino«.

Vesela bom, če bo en izvod Bloškega koraka našel pot tudi na Goriško, kjer mu bo pripadlo vidno mesto – pri meni prav gotovo!

Pri nas zorijo češnje, pri Vas pa ste končno vsi posadili krompir – pa smo si bot! Veliko pomladanskega veselja, upanja in bloške trdoživosti Vam želim – in vas lepo pozdravljam!

Mirjam Žnidaršič, Nova Gorica

Spoštovani!

Naj se vam prestavim. Sem Andrej Marolt, živim v Argentini, moji starši so z Blok.

Meseca aprila sem bil v Sloveniji in seveda tudi obiskal Bloke, rojstni kraj mojega očeta Lojzeta Marolta. Rojen je bil pravzaprav na Studencu in tudi tam živel, dokler se ni odselil v Argentino. V rojstni vasi so ostali bratje in sestre, pok. Jože je ostal v rojstni biši, in v njej še živi njegova žena (vdova) Amalija Marolt.

Pri njej sem dobil v roke glasilo Bloški korak. Kakšno presenečenje je imeti v rokah nekaj, kar je od tam, kjer so moje korenine. Kankšno veselje, ko sem bral o vašem življenju in gibanju. Jaz živim v Argentini, imam tudi družino, moja žena Gabrielja je tudi Slovenka, čeprav rojena v Argentini. Imava 4 otroke ki tudi govorijo slovensko.

Če bi bilo mogoče, bi rad dobival Glasilo, čutim da bom tako malo več v stiku z lepimi Blokami.

Za enkrat se poslovim, oprostite moji pisavi, ker je gotovo polno napak, saj se nisem šolal v slovenskem jeziku.

Nestrpno bom čakal vaš odgovor! In do takrat nasvidenje.

Andrej Marolt,
San Miguel, Argentina

Moja dežela

Spomladi, ko sneg nas zapusti, na vrtu drevje zacveti, se kmetič sonca veseli.

Ko pa trava zraste, vzvalovi, ga v srcu stisne, zaboli.

Kjer mladih koscev nič več ni, na travnik starček pribropi.

Ozira se na vse strani, saj travnika skoraj več ni.

Saj gozd že sega do vasi,

na polju traktor zabrni,

veliko travo vprek kosi,

čeprav od nje koristi ni.

Saj tega krivi nismo mi,

da to res za Evropo ni.

Nabrusimo kose!

Marjan Pavlič, Strmica

Zahvala

Ob izgubi našega ata in starega ata

Mirka Pakiža

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Lepa hvala tudi vsem za izrečeno pisno in ustno sožalje ter darovano cvetje, sveče in maše. Še posebej bi se zahvalili g. Tonetu Urbasu za lep govor.

Vsi njegovi

*Iščem Te v travah;
iščem Te v vodah.
Najdem te v zvezdah,
ki sijajo name...
(M. Kačič)*

Zahvala

Ob nepričakovanem odhodu najinega moža in očeta

Vinka Paternosta

se iskreno zahvaljujema vsem sorodnikom in vsem Bločanom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali sveče in cvetje ter nama izrazili sožalje. Hvala g. župniku Lojzetu Hostniku za besede sočutja in upanja ter opravljeno pogrebno slovesnost in darovano sveto mašo.

Žalujoči žena Meta in bči Alenka

ELEKTRO CVETKO



ELCA
d.o.o.

CERKNICA

Gerbičeva 33, Si- 1380 Cerknica

tel.: 01/709 65 20, fax: 01/709 41 33
GSM: 041/654 342

e-mail: elca13@siol.net



ELEKTROINSTALACIJE NA STAVBAH IN STROJIH

Bloke ne bodo izumrle



Rojstvo na Blokah ni pogosto, le redko pa se dva otroka rodita na isti dan. 4. 5. 2001 sta se rodila Matej Klančar iz Nove vasi in Hana Zakrajšek iz Velikih Blok.

Obiskala sta se že v porodnišnici v Postojni in nato zopet za 1. rojstni dan na Blokah. Oba sta prava korenjaka in vas lepo pozdravljata.

Bojana Zakrajšek

Prodor Novolita na trge živalskega sveta



Slika lastovičjega gnezda posneta v Škrabčevi garaži dokazuje, kako so tudi lastovke začele uporabljati sodobne izolacijske materiale pri gradnji gnezd. Material so seveda nabavile v Novolitu, kar kaže na njihovo visoko ekološko osveščenost. Ne vemo pa, koliko je k temu prispevala nova gradbena zakonodaja in predpisi o uporabi izolacijskih izdelkov.

R. P.

Bloške zbadljivke

Včasih so na Blokah otroci med potjo iz šole dražili sošolce iz drugih vasi z raznimi vzdevki.

Šolarji iz Velikih Blok so zbadali sošolce iz Nove vasi in od Fare:

»Nouca (Novovaščani) s kouca, Farouca pa šparouca.«

Ti so pa sošolcem iz Velikih Blok vračali:

»Bluočana so na rita puočena,

u gnojnico so nemuočena,
u popirčak zevita
pa na vrata pr' bta.«

Oboji so pa dražili sošolce iz Metulj:

»Metulca so junca,
samu ad an je bin vou,
pa še tista je u Tuopou zba zlou.«

Medard in naloge

svetnikov

Stari oče so mi pripovedovali, kako je Bog svetnikom

razdeljeval naloge, kakšni zavetniki bodo ljudem na zemlji. Tako je sv. Antona Puščavnika imenoval za zaščitnika prašičkov, sv. Štefana za konje, sv. Florjana pred ognjem itd. Že skoraj vse je razdelil.

Sv. Medard, starejši in že nekoliko naglušen, pa ni še nič dobil. Vprašal je Boga, kaj naj on počne.

Bog je malo pomislil, zraven sebe je zagledal velik sod, poln vode z leseno pipo, in je

Medardu rekel:

»Tukaj imaš sod vode, ki bo večno poln. Ko bodo ljudje prosili, pa pipo odpri.«

Medard, naglušen kot je bil, je pa besede »ko bodo ljudje prosili« razumel »ko bodo ljudje kosili«. Zato največkrat to nalogo izpolnjuje v času košnje.

Želim vam dobro košnjo
in ob letu polno mošnjo.

Obloški Tonček

Lajsarjev mal'n melje po mal'm



Čez sto pripadnikov Lesarjeve rodbine se je zbralo na pikniku na Slivnici



Najstarejši Jože in najmlajši Jernej

Fotografiji: M. K. L.

Na Blokah je kar nekaj velikih rodbin. Ena od njih je tudi Lesarjeva iz Raven. Pri lovski koči pod vrhom Slivnice so se prvo soboto v juniju zbrale tri generacije: družine otrok, vnukov in pravnukov mame Julke Kljun. Najstarejši udeleženec je bil sin Jože (73 let), najmlajši pa pravnuk Jernej (3 mesece).

Na Lesarjevi domačiji je

zraslo 10 otrok, na Slivnici pa se je zbralo več kot 100 sedanjih članov te rodbine. Če bi prišli vsi, bi jih bilo celo več kot 130.

Srečanje sta organizirala dva od vnukov in s tem poskrbela za prijetno druženje, spoznavanje in prepoznavanje: nekateri so si morali priznati, da niso vedeli, da so sorodniki! Prijetno srečanje je popestril duet Vandrovčka in najbolj zagnani so vztrajali do zore naslednjega dne.

M. K. L. in F. I.

Bloški korak, glasilo občine Bloke

Odgovorni urednik: Stane Korenjak § Uredniški odbor: France Škrabec, Milena Mišič, Rado Ponikvar, Tone Urbas § Lektoriranje: Marija Korenjak § Oblikovanje in računalniška grafika: Simon Korenjak § Prelom: Simon Korenjak, Tadej Pavlič, Gregor Ulčar § Izdelava filmov in tisk: Čukgraf Postojna § Izdaja: Občina Bloke § Naklada: 950 izvodov § Glasilo prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini. § Naslov uredništva: Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloški.korak@email.si

FASADE

NA KOMBI PLOŠČI:

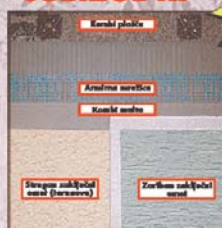
- klasični sistem

KOMBIFAS



- atestiran sistem
- industrijska priprava komponent
- krajši čas izvedbe

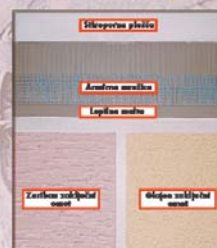
JUBIZOL KP



NOVO!



NA STIROPORU:



POKLIČITE, SVETOVALI VAM BOMO

☎ 041 993 591

GRADBENO TEHNIČNA TRGOVINA V NOVI VASI na BLOKAH

tel: 7050 357 ali 7050 300

VSE ZA GRADNJO od temeljev do strehe

REZERVNI DELI ZA KMETIJSKO MEHANIZACIJO



novolit

podjetje za proizvodnjo izolacijskih izdelkov d.d.

Nova vas 56
SI-1385 Nova vas na Blokah
Tel.: 01 7050-300
Fax: 01 7050-330
E-mail: novolit@novolit.si
Web: http://www.novolit.si



KGZ
KMETIJSKO GOZDARSKA
ZADRUGA CERKNICA Z.O.O.
CESTA 4. MAJA 50, CERKNICA



PRENOVLJENI MARKET NOVA VAS (tel: 01 70 - 98 - 957)

PESTRA IZBIRA
ŽIVILSKIH ARTIKLOV
(Mercatorjeve trajno nizke cene)

MESNICA
DNEVNO SVEŽE MESO
TEKSTILNI ODDELEK
(poletna konfekcija, igrače...)

URNIK: 7.00 - 20.00

SOBOTA: 7.00 - 13.00

NEDELJA: 8.00 - 12.00

ODKUP LESA :
tel. 031/ 385 373
g. MODIC FRANC

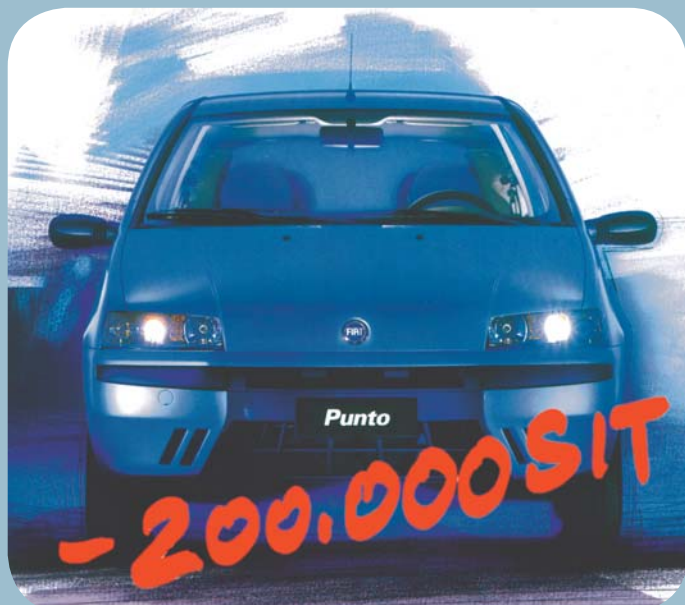
ODKUP ŽIVINE :
tel. 031/ 333 409
g. ŠIRAJ JANKO

Pooblaščen trgovec in serviser vozil Fiat

AVTOTRADE

V R H N I K A

📍 Sinja Gorica 11, 1360 Vrhnika • ☎ 01-755 79 00 • 01-750 43 64 • 01-750 51 99 • 📠 01-755 79 05
e-mail: avtotrade@siol.net • www.avtotrade.si



FIAT PUNTO



Akcije v juniju:

- pod ugodnimi kreditnimi pogoji
- možnost leasinga
- menjava staro za novo
- na položnice

FIAT STILO

Nov model!

- napredna tehnologija
- nova razsežnost varnosti
- avto, ki misli za vas
- nove smeri razmišljanja
- bogata oprema
- ugodne cene



>>>
misli naprej

Pri nas lahko:

- opravite tehnični pregled vašega vozila
- uredite zavarovanje
- podaljšate registracijo

